

LAUSUNTO

15.01.2026

742/03.00.02/2025

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausuntopyyntö 12.11.2025, KESELY/2432/2023

Ilmatieteen laitoksen lausunto Varisvuoren tuulivoimahanke ja hankkeen sähkönsiirto, Pihtipudas, Pyhäjärvi, ympäristövaikutusten arviointiselostus

Eurowind Energy Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Pihtiputaan kuntaan, Varisvuoren alueelle, noin 26 km keskustataajamasta koilliseen. Alueen pinta-ala on 890 ha ja suunnitteilla on enimmillään 7 tuulivoimalaa. Suunniteltujen voimaloiden yksikköteho on 6–9 MW ja kokonaiskorkeus enintään 270 metriä.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja hankkeen sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kuten aiemmassa lausunnossa (485/03.00.02/2024), Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Huomiona, että alueelle on suunnitteilla runsaasti tuulivoima-alueita ja toteutuessaan ne aiheuttavat merkittävää häiriökaikua tutkimittauksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun. Ilmatieteen laitos on huolissaan säätutkamittausten laadusta tulevaisuudessa ja keskustelee tällä hetkellä kompensatiomittausten vaatimisesta tämän tyyppisille alueille. Tästä ei ole vielä konkreettista ehdotusta, mutta mikäli tähän päädytään, Ilmatieteen laitos haluaa jo nyt ilmaista mahdollisen vaateensa kompensatiomittauksista.

Helsingissä 15.01.2026

Tiina Ylläsjarvi
Meteorologi
Havaintopalvelut
tiina.yllasjarvi@fmi.fi

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 12.11.2025, KESELY/2432/2023

Keski-Suomen elinvoimakeskuksen lausunto Varisvuoren tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta

1.1.2026 alkaen Keski-Suomen ELY-keskuksen tehtävät on jaettu Keski-Suomen elinvoimakeskukseen, valtakunnalliseen lupa- ja valvontavirastoon, julkisen henkilöliikenteen järjestämisen osalta liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin sekä tiettyjen keskitettävien tehtävien osalta (tulvariskit, alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet, patojen vaikutusalueet, vesihuollon järjestäminen, kalatalouskysymykset) muihin elinvoimakeskuksiin.

Keski-Suomen ELY-keskus on 12.11.2025 pyytänyt lausuntoa Eurowind Energy Oy:n Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sähkönsiirron, YVA-selostuksesta. Tuulivoima-alue sijoittuu Pihtiputaan kunnan alueelle, mutta sähkönsiirto lisäksi myös Pyhäjärven kunnan alueelle, Pohjois-Pohjanmaan puolelle. YVA-selostuksessa on arvioitu kahta eri toteutusvaihtoehtoa, jossa toisessa rakennetaan 7 ja toisessa 5 voimalaa sekä kahta eri vaihtoehtoa sähkönsiirron linjaukselle.

Keski-Suomen elinvoimakeskus lausuu YVA-selostuksesta oman toimivaltansa osalta. Keski-Suomen elinvoimakeskus toimii 1.1.2026 alkaen Keski-Suomen maakunnassa myös alueellisena toimivaltaisena tieviranomaisena.

Lausunto

YVA-selostuksessa on riittävällä tavalla arvioitu hankealueen ja sähkönsiirron liikenteellisiä vaikutuksia ja vaikutuksia maantieverkkoon sekä toiminnan aikana, että rakentamisvaiheessa.

Alueen toteutettavuutta kuljetusten saavutettavuuden ja vaikutusten näkökulmasta on tarkasteltu erikoiskuljetusten saavutettavuusselvityksellä. Selvityksen on laatinut Silvasti Oy, jolla on pitkä kokemus erikoiskuljetusten toteuttamisesta. Selvityksessä on seikkaperäisesti esitetty pienimmätkin parannus- ja muutostarpeet koko kuljetusreitillä. Saavutettavuusselvityksen kautta on varmistettu, että tuulivoimalan osien kuljetukset on toteutettavissa alueelle ainakin kyseistä tutkittua reittiä pitkin Kalajoen satamasta.

Selvityksessä esitettyjen muutostarpeiden osalta ei ole tässä vaiheessa

19.1.2026

yksilöity, millaisia lupatarpeita eri kohteilla ja toimenpiteillä on. Lupatarpeiden yksilöinti selkeyttää jatkosuunnittelua ja sen aikataulutusta ja kannattaa siksi tehdä hyvissä ajoin.

Lähtökohtaisesti saavutettavuusselvityksessä on hyvä nostaa myös esiin riskejä kuljetusreittien varrelta, esimerkiksi erityisiä osuuksia, jossa kuljetuksista voi aiheutua erityistä liikennehäiriötä tai kohteita, jossa kuljetusten ja suojaamattomien tienkäyttäjien kohtaamiset tulee ottaa erityisenä riskinä huomioon.

Yhteisvaikutuksia muiden läheisten hankkeiden kanssa liikenteellisten vaikutusten osalta ei ole kuitenkaan selostuksessa arvioitu. Mahdollisten yhteisvaikutusten osalta on mainittu ainoastaan Kangasjärven tuulivoimahanke, jonka osalta yhteisvaikutuksia ei kuitenkaan ole arvioitu, koska ko. hankkeen liikenteellisten vaikutusten arviointia ei ole vielä käytettävissä. Kuten YVA-selostuksessa on listattu, on Pihtiputaan ja Pyhäjärven kuntien alueella valmisteilla myös useita muita hankkeita, joilla voi olla yhteisvaikutuksia mm. kuljetusreittien sekä sähkönsiirron osalta. Vaikka osa hankkeista on valmistelussa Varisvuorta aiemmassa vaiheessa, niin yhteisvaikutuksia tulee lähtökohtaisesti pyrkiä arvioimaan vähintään sen hetkisillä käytettävissä olevilla tiedoilla tai oletuksilla.

Selostuksessa on lueteltu hankkeen mahdollisesti edellyttämiä lupia. Mainittujen lupien (erikoiskuljetuslupa, liittymälupa) lisäksi saavutettavuusselvityksen perusteella näyttää siltä, että kuljetusreiteille tarvitaan monenlaisia toimenpiteitä, jotka vähintään työlupaa tai jossain kohdin mahdollisesti suunnittelu- tai toteuttamissopimusta. Selostuksessa on viitattu laatimisen aikaisiin virastoihin, Keski-Suomen ELY-keskukseen ja Pirkanmaan ELY-keskukseen. ELY-keskus tarkoittaa tähän, että mm. erikoiskuljetusluvut, liittymäluvut, työluvut sekä kaapelien ja johtojen sijoitusluvut myöntää 1.1.2026 lähtien Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Paikallinen tieviranomaisen maanteille tehtävien muutosten ja mahdollisten suunnittelu- tai toteuttamissopimusten osalta on 1.1.2026 lähtien alueellinen elinvoimakeskus: esimerkiksi Pihtiputaan kunnan alueella Keski-Suomen elinvoimakeskus ja muulla esitetyllä kuljetusreitillä Pyhäjärveltä Kalajoen satamaan Pohjois-Suomen elinvoimakeskus.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt projektipäällikkö Soili Katko ja ratkaissut osastopäällikkö (va.) Minna Jaatinen.

Liitteet

-

Tiedoksi

Keski-Suomen elinvoimakeskus/ Juha Romula, Päivi Hamarus

16.01.2026
KSL/444/03.06.01/2025

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: KESELY/2432/2023

LAUSUNTO: VARISVUOREN TUULIVOIMAHANKE JA SÄHKÖNSIIRTO, YVA-SELOSTUS, PIHTIPUDAS, PYHÄJÄRVI

Keski-Suomen ELY-keskus (vuoden 2026 alusta Lupa- ja valvontavirasto) on varannut Keski-Suomen liitolle tilaisuuden antaa lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus), joka koskee Varisvuoren tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Erillismenettelynä laadittava hankkeen osayleiskaavoitus ja YVA-menettely etenevät aikataulullisesti rinnakkain, osayleiskaavan kaavaluonnos on tullut nähtäville yhtä aikaa YVA-selostuksen kanssa.

Hankealue sijaitsee Pihtiputaan kunnan koillisosassa, mutta sijoittuu Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien vaikutusalueelle. Tuulivoimapuistohankkeesta vastaa Eurowind Energy Oy. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kahta varsinaista toteuttamisvaihtoehtoa sekä nollavaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta. Tutkittava hankevaihtoehto VE1 käsittää enintään 7 tuulivoimalaa ja hankevaihtoehto VE2 käsittää enintään 5 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 270 metriä. Lisäksi YVA-ohjelmassa tarkastellaan hankkeen sähkönsiirtoa. Sähkönsiirtoon on kaksi vaihtoehtoa, joista VEa on maakaapeli ja VEb on ilmajohto.

YVA-ohjelmassa on esitetty Keski-Suomen maakuntakaavat hankesuunnittelun lähtökohtana ja kerrottu Keski-Suomen maakuntakaavoituksen tilanteesta. YVA-selostuksessa kerrotaan kattavasti Keski-Suomen maakuntakaavojen merkinnöistä ja määräyksistä.

Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuuDET) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Kuten YVA-ohjelmassa on kerrottu, Varisvuoren hankealuetta ei ole merkitty Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi. Yksinään Varisvuoren hankkeen koko (enintään 7 voimalaa) jää maakuntakaavan kokorajan alle. Varisvuoren hankealue sijoittuu kuitenkin suuren suunniteltavan Kangasjärven hankealueen välittömään läheisyyteen ja muodostaa käytännössä yhtenäisen vaikutusalueen. Hankealueen tulee olla toteuttamiskelpoinen myös huomioiden sen yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden ja -alueiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida muun ohella, etteivät maakuntakaavan maankäyttöä koskevat keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu.

Keski-Suomen maakuntakaavan tausta-aineistoista on asianmukaisesti huomioitu, että hankealue sijaitsee osittain hiljaisella alueella. Hiljaisilla alueilla ei ole oikeusvaikutuksia, mutta sijainti hiljaisella alueella kertoo siitä, että tuulivoimahankkeen rakentaminen muuttaisi alueen luonnetta merkittävästi. Lisäksi Keski-Suomen liitto kiinnittää huomiota hankealueen sijaintiin osittain pohjavesialueella. Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 lähtökohtana oli, että tv-alueet eivät sijaitse pohjavesialueilla.

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMENLIITTO.FI

Luonnonsuojeluviranomaisten näkemys Natura-arviointien riittävydestä ei ole tiedossa tätä lausuntoa kirjoitettaessa. Maakuntakaavan 2040 Natura-arvioinnissa on esitetty laajoja erämaisia elinalueita vaativien lajien Natura-alueiden suojeluperustelajien (USP ja metsäpeura) riskialueet tuulivoimahankkeiden sijoittamiselle ja toteuttamiselle. Näille vyöhykkeille sijoittuvat Natura-alueet ympäristöineen muodostavat verkoston, joilla kyseisten lajien säilyminen pitäisi pystyä turvaamaan. Riskivyöhykkeet on muodostettu esiintymis- ja elinympäristötietojen perusteella, jotka on tarkemmin kuvattu vain viranomaiskäyttöön olevassa raportissa ja kuvassa. Arvioinnin julkisessa versiossa rajauksia on karkeistettu. Varisvuoren hankealue sijoittuu osin suuren riskin alueelle. (Keski-Suomen maakuntakaavaluonnoksen 2040 Natura-arviointi 2022-23, julkinen versio, Kuva 17).

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmistelun yhteydessä on tehty laajoja selvityksiä. Erityisesti tehdyt luonto- ja maisemaselvitykset, on syytä huomioida hankkeen suunnittelussa. Maakuntakaavan 2040 aineistot: <https://keskisuomenliitto.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Lausunnon on valmistellut ympäristöpäällikkö Suvi Bayr, suvi.bayr@keskisuomi.fi, p. 040 652 3848.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Asia: JyväskyläDno-2025-4634

Valmistelijat intendentti Saija Silen, saija.silen@jyvaskyla.fi arkeologi Noora Hemminki, noora.hemminki@jyvaskyla.fi

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 12.11.2025

Pihtipudas ja Pyhäjärvi, Varisvuoren tuulivoimahanke, ympäristövaikutusten arviointiselostus, viite KESELY/2432/2023

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) otsikonmukaisesta asiasta. 1.1.2026 lähtien ELY-keskukselle tarkoitetut lausunnot vastaanottaa Lupa- ja valvontavirasto. Varisvuoren tuulivoimahankkeessa on kysymys Eurowind Energy Oy:n suunnittelemasta tuulivoimalasta ja sen sähkönsiirrosta. Tuulivoimatuotantoalue sijoittuu Pihtiputaan kunnan Varisvuoren alueelle Keski-Suomeen, n. 27 km päähän Pihtiputaan keskustasta ja hankealueen kooksi kerrotaan noin 890 hehtaaria. Hankealue ylittää sähkönsiirron myötä myös Pyhäjärvelle Pohjois-Pohjanmaan puolelle. Myös Pohjois-Savon maakunta kuuluu hankkeen vaikutusalueeseen, sillä hankealueen etäisyys maakuntarajaan on n. 0,5 km. Varisvuoren hankealueelle suunnitellaan enintään 7 tuulivoimayksikön rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden korkeus on enintään 270 metriä ja teho enintään 6–9 MW/tuulivoimala. Varisvuoren tuulivoimahankkeessa toteutetaan YVA-menettely osayleiskaavoituksen erillismenettelynä.

YVA-menettelyssä tarkastellaan erikseen tuulivoiman ja sähkönsiirron osalta kolmea eri vaihtoehtoa kuhunkin, joista yksi on VE0 (ei toteuteta). Tuulivoiman osalta tarkastelussa ovat VE1, jossa voimaloita olisi 7 ja VE2, jossa voimaloita olisi 5. Molemmissa vaihtoehtoissa voimaloiden yksikköteho ja enimmäiskorkeus ovat samat. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan vaihtoehtoja VEa maakaapeli ja VEb ilmajohto. Molemmissa vaihtoehtoissa liitältä tapahtuisi Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV voimajohtoon, linjojen pituuksissa on muutaman sadan metrin ero.

Keski-Suomen aluevastuumuseo arvioi lausunnossaan hankkeen vaikutuksia rakennettuun ja arkeologiseen kulttuuriperintöön vastualueensa Pihtiputaan osalta. Yhteysviranomaisen lausunnossa (18.10.2024, KESELY/2432/2023) on viitattu Keski-Suomen museon YVA-ohjelmasta antamaan lausuntoon, jossa huomautettiin arkeologisen kulttuuriperinnön osalta siitä, että arkeologiseen kulttuuriympäristöön liittyviä ympäristövaikutuksia tulee arvioida samoin periaattein kuin muutakin kulttuuriympäristöä tai maisemaa, eli on arvioitava suorat lähivyöhykevaikutukset ja suurempien etäisyyksien epäsuorat vaikutukset, sekä muistutettiin inventointiraportin toimittamisesta museon tarkastettavaksi ja

KESKI-SUOMEN MUSEO

Alvar Aallon katu 7
PL 634, 40101 Jyväskylä
puh. 050 568 7072
keski-suomenmuseo.toimisto@jyvaskyla.fi

hyväksyttäväksi. Rakennetun kulttuuriympäristön osalta kehoitettiin huomioimaan maisemavaikutukset ja tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemakuvaan. Liitteessä 2 (Yhteysviranomaisen lausunnon huomiointi) kerrotaan että vaikutukset on nyt arvioitu käyttäen apuna 2024 päivitettyä *Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa* -opasta, joka ilmestyi vasta YVA-ohjelman laatimisen jälkeen.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankkeen inventointiraportit (*Teemu Tiainen 2024: Pihtipudas Varisvuoren tuulivoimahanke arkeologinen inventointi*, *Heilu Oy* sekä *Antti Purmonen & Teemu Tiainen 2024: Pihtipudas Varisvuori tuulivoimahankkeen arkeologinen täydennysinventointi 2024*, *Heilu Oy*) on arvioitu 27.3.2025 ja hyväksytty pyydettyjen pienten korjausten jälkeen ja toimitettu Museovirastolle 6.5.2025. Kohteet on viety muinaisjäännösrekisteriin.

YVA-selostuksessa on sivulla 30 esitelty lyhyesti myös arkeologisen inventoinnin tekijät. Keski-Suomen museo pitää tätä erinomaisena ratkaisuna, se osoittaa selkeästi lukijalle, että hankkeen arkeologinen selvitys on tehty Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuvaatimusten mukaisesti. Hankkeen vaikutusalueella olevia arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita on esitelty tekstissä (s. 346–350) kattavasti kertoen niistä monipuolisia tietoja ja esittelemällä kohteita myös kuvin, mitä Keski-Suomen museo pitää kiitettävänä. Hankealueen ja lähialueen kohteet suhteessa tuulivoimala-alueeseen ja sähkönsiirtoreitteihin on esitetty pääpiirteittäin selkeästi karttakuvassa 92 ja 93, mutta tuulivoimalan ja kiinteän muinaisjäännöksen symbolit voisi erottaa toisistaan vielä selkeämmin esim. värillä.

Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan YVA-selostuksessa on käsitelty arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyviä asioita pääosin kattavasti ja edellä mainittujen seikkojen osalta suorastaan esimerkillisesti, mutta vaikutusten arvioinnissa jää vielä epäselväksi vaikutukset kohteille Sydänmaa Multasuo (1000005533) ja Saarisuo (1000055667). Lisäksi selostuksen ymmärrettävyyttä hankaloittaa se, että termiä hankealue käytetään vaihtelevasti. Muutamissa kohdin jää epäselväksi mihin termillä viitataan, ja tästä seuraa mm. se, että tieto hankealueella olevien kohteiden määrästä vaihtelee tekstissä. Näistä seikoista taas on seurauksena se, että etäisyydiedot jäävät epäselviksi ja osin puutteellisiksi, ja tästä seuraa epäselvyyttä vaikutusten arvioimisen osalta. Näihin ja muutamiin rakenteeseen ja kirjoitusvirheisiin liittyviä kommentteja ja täydennyspyyntöjä seuraavissa kappaleissa.

Kohteiden määrä

S. 346 tekstissä sanotaan että ”hankealueelle sijoittuu yksi [...] kiinteä muinaisjäännös” mutta kuten kuvista 92 ja 93 näkyy, hankealueen rajauksen alueelle on siinä merkitty yhteensä kolme kohdetta. Kolme kohdetta hankealueella mainitaan myös sivulla 355, mutta samalla sivulla toisessa kohdassa hankealueella ja sen läheisyydessä olevat kohteet on niputettu yhteen mainiten kohteita olevan viisi. Lisäksi kiinteä muinaisjäännös Sydänmaa Varisaho (1000005534) sijaitsee tosiasiaassa osittain hankealueella mutta aineistoissa esitetään sen olevan hankealueen ulkopuolella. Syynä on ilmeisesti se, että kohteesta on merkitty pelkkänä pistekoordinaatti, joka on hankealueen ulkopuolella. Aineistoissa ei ole huomioitu kohteen aluerajaus, joka menee hankealueelle saakka. Muinaisjäännösalue kuuluu muinaismuistolain piiriin, joten aluerajaus on tärkeää esittää jokaisen kohteen osalta. Kuvia ja tekstiä tulee korjata tältä osin, eli lisätä kohde hankealueella olevien kohteiden joukkoon tekstiin, taulukkoon ja kuviin.

Vaikutukset kiinteille muinaisjäännöksille ja etäisyystieto

Sivulla 346 todetaan, että Sydänmaa Multasuo on ”hankealueella” mutta jää epäselväksi mitä tällä tarkoitetaan. Sivulla 355 kerrotaan että kyseinen kohde on 200 metrin päässä VE1 voimalapaikasta 7. Kohde näyttää kuvasta 93 tarkasteltuna olevan tien varressa. Mahdollisten lähialueen tienparannustoimenpiteiden vaikutusta kohteelle ei kommentoida, vaikka näin on tehty muiden kohteiden osalta. Kohteesta kerrotaan myös, että se on ”[...] inventoinnin mukaan mahdollisesti tuhoutunut metsänhoitotöiden yhteydessä.”

Keski-Suomen museo huomauttaa, että kohde on 2023 inventoinnissa havaittu *osin* tuhoutuneeksi metsätöissä, ei kokonaan tuhoutuneeksi kuten YVA-selostuksen tekstistä voi ymmärtää. Kohde on edelleen muinaismuistolain suojaama, eikä osittainen tuhoutuminen esim. mahdollista maankäyttöä kohteen alueella ilman Museoviraston myöntämää kajoamislupaa. Tekstiä tulee täydentää ja korjata tältä osin avaamalla, mitä toimenpiteitä on tulossa Sydänmaa Multasuon läheisyyteen, ja mitkä ovat vaikutukset kohteelle. Tämä on tärkeää, sillä kohteesta on inventoinnissa todettu, että kohteen tarkemman laajuuden ja säilyneisyyden selvittäminen vaatisi kohdennetun arkeologisen tutkimuksen. Tällaisen selvityksen tekeminen saattaa tulla hankkeessa tehtäväksi, mikäli vaikuttaa siltä, että kohteen läheisyyteen on tulossa sellaista rakentamista/maankäyttöä, että kohteen suojeluun liittyvien kysymysten ratkaiseminen edellyttää kohteen tarkemman laajuuden selvittämistä.

Toinen kiinteä muinaisjäännös hankealueella Saarisuo (1000055667) sijaitsee Keski-Suomen museon saaman käsityksen perusteella n. 40 metrin päässä nykyisestä tielinjasta ja n. 70 metrin päässä ohjeellisesta uudesta huoltotiestä, mutta YVA-selostuksen taulukossa 48 kohteen etäisyystieto on yli 220 metriä. Tekstissä s. 355 kerrotaan että se ”sijaitsee sen verran kaukana metsätiestä, ettei mahdollisilla tienparannustoimenpiteillä ole vaikutusta [...]”. Vaikutusten arviointia tulee täydentää korjaamalla etäisyystieto ja perustelemalla arviointi vaikutuksista tarkemmin.

Taulukko 48 kaipaava tarkennusta. Otsikkona on ”Hankealueen läheiset muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet” mutta osa kohteista on hankealueella, joten otsikko tulee korjata oikeaan muotoon ”hankealueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet”. Taulukossa on sarake ”Etäisyys” mutta taulukosta ei selviä, mihin kohteesta on ko. etäisyys. Taulukkoon kirjattujen etäisyyksien suhteen on myös epäselvää, miksi Saarisuon (1000055667) kohdalla on etäisyys -sarakeeseen kirjattu 220 m, kun se on n. 70 m päässä hankkeessa parannettavaksi merkityn tielinjauksen tämänhetkisestä keskiviivasta MML:n maastokartalla, eli levennyksen jälkeen etäisyys tiestä kohteeseen lienee vielä vähemmän, ja tien rakentamiseen liittyvä maanmuokkaus ylittää sitäkin pitemmälle. Etäisyystietoja tulee siis tarkentaa kertomalla mihin kohteesta on kyseinen etäisyys, ja taulukossa tulee mainita tosiasiallinen etäisyys lähimpään hankkeessa tapahtuvaan rakentamiseen ja maankäyttöön. Etäisyyttä kohteisiin ei siis tule tarkastella esimerkiksi pelkästään suhteessa voimalanpaikkoihin. Vaikutukset tulee arvioida tosiasiallisen maankäytön mukaisesti niin voimaloiden rakentamisen, käytön kuin purkamisenkin suhteen.

Rakenne ja kohteisiin viittaaminen

Sisällysluettelosta olisi hyvä löytyä selkeästi erikseen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön, jotta jo sisällysluettelosta näkee, että asiaa on käsitelty, ja tieto löytyy helposti oman otsikkonsa alta. Tämä on tärkeää koska arkeologisen kulttuuriperinnön kohteisiin liittyy erityislainsäädäntöä. Keski-Suomen museo ehdottaa lisäämään kappaleen 22 alle erillisen alakappaleen arkeologiselle kulttuuriperinnölle esim. muuttamalla sivun 346 alaotsikko *Arkeologinen kulttuuriperintö* alakappaleeksi. Sivulla 346 mainitun

kiinteän muinaisjäännöksen nimi on väärin ja tunnus puuttuu, korjattava muotoon Sydänmaa Multasuo (1000005533).

Keski-Suomen museolla ei ole muuta huomautettavaa YVA-selostukseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Lausunnolla olevassa Varisvuoren tuulivoimapuiston ympäristövaikutuksien arviointiselostuksessa rakennetun kulttuuriympäristön osuus on vähäinen, johtuen hankealueen sijoittumisesta rakennettujen alueiden ulkopuolelle. Varsinaiselle hankealueelle ei sijoitu rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Sen sijaan vaikutukset yltävät koskemaan maisemavaikutuksien osalta Pihtiputaan rakennettua ympäristöä.

Lähtökohtaisesti Keski-Suomen museo edellyttää selvittämään valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien kohteiden lisäksi lähivaikutusalueelta myös paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet tuulivoimahankkeiden vaikutuksien arvioinnissa. Yksittäisistä rakennetun kulttuuriympäristön kohteista lähimpänä hankealuetta on maakunnallisesti merkittävä Juusolan metsäkämpä, jonka arvot muodostuvat nimenomaan metsiin liittyvän elinkeinon, metsäisen ympäristön sekä metsien käyttöön liittyvän kulttuuriperinnön kautta. Nämä arvot tulevat esiin Keski-Suomen maakuntakaavan kuvaustekstiä lukiessa. Siltä osin maisemavaikutuksissa tulee huomioida myös muutokset mahdollisiin kulttuuriperinnön kulttuurihistorialliseen, maisemaan ja elinkeinoon liittyvään ympäristövaikutukseen sekä arvojen mahdollisen ymmärrettävyyden muutokseen, jos vaikutukset havaitaan kohteessa. Tällä kertaa hankealueen lähivaikutusalueelle ei sijoitu paikallisesti merkittäviä kohteita, lähimmät paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sijoittuvat Keski-Suomen museon inventoinneissa Pohjan kylän läheisyyteen. Näitä ovat Keski-Suomen museon Collecte-tietokannan paikkatiedon mukaan Alapihan, Löyttylän ja Koira-Ahon pihapiirit. Näiden kohteiden osalta etäisyydet ovat kuitenkin jo merkittävät. Pääosin rakennetun kulttuuriympäristön muutoksien vaikutukset ovat ensisijaisesti maisemavaikutuksia ja uudenlaisen teollisuusmaiseman muodostumiseen liittyviä muutoksia.

Ympäristövaikutuksien arvioinnissa on arvioitu myös muiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset osana Varisvuoren hanketta, huomioiden Kangasjärven, Leppäkankaan, Leppämäen ja Vuohtomäen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutus. Näkyvien voimaloiden määrä voi yhteistarkastelussa moninkertaistua niin, että se nousee jopa 161 näkyvään tuulivoimalaan. Keski-Suomen museo pitää tätä yhteisvaikutuksien selvitystä ansiokkaana ja selkeästi tarpeellisena asiana, johon ei kuitenkaan 5–7 voimalan kokonaisuus tuo enää olennaista muutosta. Varisvuoren osalta vaikutukset kulttuurimaisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön on arvioitu hankevaihtoehtoissa kokonaisvaikutuksiltaan kohtalaiseksi ja kielteiseksi. Sähkönsiirron vaihtoehtojen VEa ja VEb osalta vaikutus on arvioitu pieneksi ja kielteiseksi.

Keski-Suomen museo katsoo ympäristövaikutuksien arviointiselostuksen olevan riittävä rakennetun kulttuuriympäristön osalta enintään seitsemän tuulivoimalaa käsittävässä Varisvuoren tuulivoimapuiston hankkeessa.

Keski-Suomen museo
15.1.2026
Hanna-Kaisa Melaranta

museotoimenjohtaja
hanna-kaisa.melaranta@jyvaskyla.fi

Lausunto on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi
kirjaamo@museovirasto.fi
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Asia: Lausuntopyyntö, YVA-selostus, Varisvuoren tuulivoimahanke, Pihtipudas, Pyhäjärvi (KESELY/2432/2023)

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi, kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Eurowind Energy Oy suunnittelee 7 voimalan Varisvuoren tuulivoimatuotantoaluetta Pihtiputaalle. Hankealueen koko on n. 890 ha (ohjelmavaiheessa 1080 ha) ja voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on 270 m. Varsinaisen tuulivoima-alueen lisäksi hankealueeseen kuuluu tarkasteltava sähkönsiirtoalue. Tuulivoima-alue suunnitellaan liitettäväksi joko ilmajohtolla tai maakaapelilla n. 4, 5 km etäisyydellä olevaan Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV- voimajohtoon.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Vaikutukset linnustoon arvioidaan kohtalaisiksi ja muuttavaan linnustoon vähäiseksi. Hankealueella on metson soidin ja alueelta on havaittu myös muita metsäkanalintuja mm. riekko.

Pistelaskennan osalta Luke näkee, että tällaisella rajatulla alueella, jolta tarvitaan kattavaa tietoa linnustosta, luonnollinen vaihtoehto olisi koko alueen kattava kartoituslaskenta. Tämän menetelmän tavoitteena on kartoittaa alueen kaikki linnut.

Metson osalta selostuksessa kerrotaan, ”metson on todettu välttelevän tuulivoimaloiden lähiympäristöä 650 metriin asti (Coppes ym. 2020). Vähintään tällä etäisyydellä soidinalueesta sijaitsee neljä Varisvuoren hankevaihtoehdon VE1 voimalapaikkaa”. Tarkoitetaanko tällä sitä, että näiden neljän voimalan ja soitimen välillä on vähintään tuo 650 m? Lisäksi selostuksessa todetaan, että yksi voimaloista sijoittuu metson soidinpaikan reunalle. Selostuksessa kerrotaan, että elinympäristöjen häviäminen soidinpaikan sisällä ei ole merkittävää, mutta tätä ei perustella.

Vaikutukset metsäpeuralle ja suurpedoille arvioidaan kohtalaisiksi. Muun lajiston osalta vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Vaikutukset lähimpään Natura-alueeseen (Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähde) arvioidaan selostuksessa merkittävydeltään kohtalaisiksi.

Varisvuoren hankealue rajautuu Neoen Renewables Finland Oy:n Kangasjärven hankkeeseen, jossa suunnitellaan 71–111 tuulivoimalaa alueelle. Lähiympäristöön sijoittuu myös muita tuulivoimahankkeita (kts. esim. selostuksen s. 213, Kuva 49.).

Kuten selostuksessa todetaan, yhteisvaikutuksina elinympäristöt pirstoutuvat laajempialaisesti ja häiriöille herkille lajeille (esim. metsäkanalinnut) mahdollisuudet löytää korvaavia häiriöttömiä elinympäristöjä heikkenee. Myös muuttavaan linnustoon arvioidaan syntyvän yhteisvaikutuksia.

Selostuksessa todetaan yhteisvaikutusten osalta, että suurpetojen ja metsäpeuran osalta hankkeilla voi olla heikentävä vaikutus. Muun lajiston osalta häiriövaikutusten todetaan selostuksessa lieventyvän eläinten tottuessa voimaloiden toimintaan.

Erityisesti metsäpeuran osalta hanke on osa koko läntisen Suomen ja Suomenselän populaation kattavaa luontokatoa (myös toiminnallista luontokatoa), joka muodostuu kaikista niistä rakenteista ja niiden häiriövyöhykkeistä, joita suunnitellaan kattavasti koko Suomenselän metsäpeuran populaation alueelle poronhoitoalueelta Pirkanmaalle asti. Luke näkee, että nykyiset laaja-alaiset uusiutuvan energian suunnitelmat ovat vakava riski koko EU:n ainoalle fennicus-alalajin populaatiolle yhdessä muiden muutosvoimien kanssa. Luke samalla näkee, että puhtaan siirtymän toteutus ja biodiversiteettitavoitteet ovat osin keskenään ristiriitaisia, koska tuulivoimaa on rakennettu, rakenteilla ja suunnitteilla koko metsäpeuralla tärkeiden Natura2000-suojelualueverkoston välittömään läheisyyteen koko sen läntiselle levinneisyydelle. Eri tavoitteiden yhteensovittamista tarvitaan nykyistä enemmän yli hanke- tai hallinnollisten rajojen kuten myös tuulivoimarakentamista (ja muun maankäyttöä) ohjaavan lainsäädännön kehittämistä, jossa minimoitaisiin haittoja jo ennakolta järkevällä laajamittaisella suunnittelulla.

Selostuksessa lieventämisehdotukset jäävät hyvin suppeiksi keskittyen lähinnä rakentamistoimien ajoittamisessa lisääntymisajan ulkopuolelle. Tästä Luke tuo esille sen, että vaikka rakentamistoimien sijoittuminen lisääntymisajan ulkopuolelle todennäköisesti hyödyttää lajeja, se koskettaa vain kyseistä ajanjaksoa. Mikäli useista hankkeista aiheutuu kumulatiivisia vaikutuksia rakentamisen ja sen jälkeisen toiminta-ajan myötä, vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia. Korvaavien elinympäristöjen puuttuessa tai ollessa heikompia lisääntymiselinympäristöjä, tämä rakennustoimien ajoittaminen on vain lyhytkestoinen lievennyskeino.

Hankealueen ympäristöön on suunnitteilla hankkeita sellaisten lajien ympäristöön, joille vähäisemmän ihmishäiriön ympäristöt ovat tärkeitä. Väistömahdollisuuksia siten, että ympäristön kantokyky pysyisi, ei välttämättä ole. Lievennyskeinojen esittäminen myös yhteisvaikutuksien välttämiseksi olisi erittäin tärkeää.

3 Lausunnon tiivistelmä

Kuten selostuksessa tuodaan esille, keskeisiä ovat tämän hankkeen mahdolliset yhteisvaikutukset. Yhteisvaikutuksissa kaikki mahdolliset riskit korostuvat, sillä alueelle on suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita. Tämä tuo haasteita lajeille, jotka tarvitsevat vähäisen häiriön ympäristöjä, ja joille väistömahdollisuuksia tai korvaavia elinympäristöjä ei välttämättä ole. Eri tavoitteiden yhteensovittamista varten tarvitaan nykyistä enemmän yli hanke- tai hallinnollisten rajojen kuten myös tuulivoimarakentamista (ja muun maankäyttöä) ohjaavan lainsäädännön kehittämistä, jossa minimoitaisiin haittoja jo ennakolta järkevällä laajamittaisella suunnittelulla.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.01.2026 klo 14:00:44.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi:

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

Viite: KESELY/2432/2023

Metsähallituksen lausunto Varisvuoren tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Pihtipudas

Keski-Suomen ELY-keskus on kuuluttanut Pihtiputaan kunnan alueelle sijoittuvan Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja se sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostuksen). Hankkeesta vastaa Eurowind Energy Oy. YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehtoon lisäksi kahta toteutusvaihtoehtoa:

VE1: alueelle rakennetaan 7 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 6–9 MW ja enimmäiskorkeus 270 m

VE2: alueelle rakennetaan 5 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 6–9 MW ja enimmäiskorkeus 270 m

Tuulivoima-alueen ulkoinen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV voimajohtoon. Sähkönsiirrolle on kaksi eri linjavaihtoehtoa: läntinen linjaus maakaapelina (**VEa**) ja itäinen linjaus ilmajohtona (**VEb**).

Tuotantoalueella on sekä Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnoimia valtionmaita että Luontopalvelujen hallinnoimia luonnonsuojelualueita. Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta valtion suojelualueiden hoidosta ja käytöstä vastaavana maanhaltijana, tiettyjen petolintulajien valtakunnallisesta seurannasta vastaavana asiantuntijaviranomaisena sekä metsäpeuraan liittyvässä roolissaan.

Metsähallitus on tutustunut Varisvuoren tuulivoimahankkeen YVA-selostukseen liitteineen ja lausuu seuraavaa:

Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin

Varisvuoren hankealueeseen sisältyy osa Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -alueesta (SAC, FI). Hankevaihtoehtoissa VE1 ja VE2 lähimmät tuulivoimaloiden paikat sijaitsevat noin kilometrin päässä Natura-alueen rajasta. YVA-menettelyn yhteydessä tuulivoimahankkeen vaikutuksista Natura-alueeseen on laadittu erillinen Natura-arviointi (YVA-selostuksen liite 8b). Natura-arvioinnin mukaan

Varisvuoren tuulivoimahankkeen ei arvioida merkittävästi heikentävän Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueen suojeluperusteita. Metsähallitus toteaa, että YVA-selostuksessa Natura-alueen ainoaan suojeluperustelajiin liito-oravaan kohdistuvia yhteisvaikutuksia ei ole mainittu lainkaan, vaikka ne ovat keskeisessä asemassa Varisvuoren tapaisella alueella, jonka läheisyydessä on runsaasti suunniteltuja hankkeita. Metsähallitus lausuu Varisvuoren tuulivoimahankkeen vaikutuksista Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -alueeseen yksityiskohtaisemmin erillisessä lausunnossa.

Kattilavirran-Pieni Koiramäen luonnonsuojelualueeseen (YSA207970) viitataan YVA-selostuksessa yksityismaan luonnonsuojelualueena. Metsähallitus toteaa, että kyseinen luonnonsuojelualue koostuu kahdesta erillisestä osasta, ja hankealueella sijaitseva suojelualueen osa (kiinteistönro 601-406-180-4 Suoja-Löyttyaho) sijaitsee Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnoimalla valtionmaalla. YVA-selostuksessa on tunnistettu, että Kattilavirran-Pieni Koiramäen luonnonsuojelualue sijaitsee hankealueella, mutta vaikutuksia luonnonsuojelualueeseen ei kuitenkaan ole arvioitu. Suojelualueita tarkastellaan YVA-selostuksessa ensisijaisesti Natura-alueena eikä siinä huomioida alueen asemaa lakisääteisenä luonnonsuojelualueena. Kappaleessa 17.3 arvioidaan tuulivoimahankkeesta Natura 2000 -alueeseen aiheutuvien vaikutusten lisäksi vaikutuksia "muihin suojelualueisiin" tarkentamatta kuitenkaan, mitkä suojelualueet ovat kyseessä.

Metsähallitus kiinnittää huomion esimerkiksi siihen, että YVA-selostuksen liitteenä olevassa Natura-arvioissa todetaan 42 dB:n melu tasoksi, jossa metsälinnuston keskimääräinen pesimätiheys voi alentua¹, mutta varovaisuusperiaatteen mukaisesti melun vaikutusalue laajennetaan koskemaan aluetta hieman laajemmin, noin 40 dB asti. YVA-selostuksen melua käsittelevän kappaleen mukaan Varisvuoren ja viereisen Kangasjärven tuulivoimahankkeen yhteisvaikutukset ylittävät melun ohjearvon 40 dB Kattilavirran-Pieni Koiramäen luonnonsuojelualueella.

Vaikutukset salassa pidettäviin petolintuihin

Varisvuoren tuulivoima-alue sijoittuu salassa pidettävän uhanalaisen petolintulajin reviirille, ja tuulivoimahankkeen vaikutuksia lajiin arvioidaan erillisessä selvityksessä (YVA-selostuksen liite 5). Metsähallitus painotti hankkeen YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa, että suunnittelussa tulee erityisesti huomioida alueen lukuisista vireillä olevista tuulivoimahankkeista petolinnun reviirille aiheutuvat yhteisvaikutukset. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista lajiin tämän lausunnon liitteessä 1, joka toimitetaan vain viranomaiskäyttöön.

¹ Koskimies, P. (2018). Liikenteen vaikutus linnustoon. Kirjallisuuskatsaus. Linnut-vuosikirja 2018. Birdlife Suomi, Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS ja Suomen ympäristökeskus SYKE.

Vaikutukset metsäpeuraan

Varisvuoren tuulivoima-alue sijaitsee kesäaikaisen metsäpeuran esiintymisalueen itäreunalla. Hankkeen maastokartoituksissa metsäpeuroja on havaittu sekä tuulivoimala-alueella että varsinkin hankealueen luoteispuolella Jonasuon-Teerisuon alueella, missä Luonnonvarakeskuksen laatiman elinympäristömallin perusteella on lajille erityisen suotuisia kesäaikaisia elinympäristöjä. Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että Varisvuoren hankealue sijaitsee keskellä Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavaan ekologista verkostoa sen erityisesti metsäpeuran ja maakotkan kannalta tärkeän käytävän alueella. Verkosto on laadittu osana Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan Natura 2000 -verkoston riskinarviointia, mutta siihen on keskeisiltä osin osoitettu jatkosuunnat myös naapurimaakuntien suuntaan. Varisvuori ja sitä ympäröivät suunnitteilla olevat hankkeet katkaisisivat yhteyden kokonaan laajalta alueelta. Metsähallitus pitää todennäköisesti oikeansuuntaisina metsäpeuraraaportin arviota siitä, että Varisvuoren seitsemän tuulivoimalan hankkeen vaikutukset metsäpeuraan jäävät kohtalaisiksi, mutta katsoo, ettei kaikkien lähialueelle esitettyjen tuulivoimahankkeiden toteuttaminen ole mahdollista ilman merkittäviä kielteisiä vaikutuksia metsäpeuralle.

Lausunnon on valmistellut maankäytön erityisasiantuntija Pauliina Kulmala.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

- Liite 1. Metsähallituksen lausunto Varisvuoren tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta liittyen salassa pidettävään lajiin (vain viranomaiskäyttöön)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite

Lausuntopyyntönnö 12.11.2025

KESELY/2432/2023.

Asia

PIHTIPUDAS, PYHÄJÄRVI Varisvuoren tuulivoimahanke ja sähkönsiirto YVA-selostus / arkeologia

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa Pihtiputaan Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sen sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Oulun museo lausuu aiheesta oman toimialueensa eli Pyhäjärven kaupungin alueesta. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Eurowind Energy Oy suunnittelee tuulivoiman tuotantoalueen rakentamista Varisvuoren alueelle Pihtiputaan kuntaan. Hankealue sijaitsee kunnan koillisosassa noin 27 km etäisyydellä Pihtiputaan keskustasta. Tuulivoima-alue tulee sijoittumaan Keski-Suomen maakunnan alueelle ja lisäksi hankkeen vaikutusalue ulottuu Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien puolelle. Hankealue rajautuu pohjoisosastaan Pyhäjärven kaupungin rajaan ja sähkönsiirto sijoittuu Pyhäjärven puolelle. Hankealueen pinta-ala on noin 890 ha.

YVA-selostuksessa tarkastellaan kahta hankevaihtoehtoa, minkä lisäksi tarkastellaan hankkeen toteuttamatta jättämistä eli VE0 vaihtoehtoa. Vaihtoehtossa VE1 tarkastellaan tuulivoiman toteuttamista 7 tuulivoimayksiköllä ja vaihtoehtossa VE2 5 tuulivoimayksiköllä. Tuulivoimayksikön enimmäisteho on 6–9 MW ja enimmäiskorkeus 270 metriä.

Varsinaisen tuulivoima-alueen lisäksi hankealueeseen kuuluu tarkasteltava sähkönsiirtoalue. Tuulivoima-alue liitetään tämän hetken arvion mukaan Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV-voimajohtoon, joka sijaitsee 4,5 km etäisyydellä hankealueen luoteispuolella. Sähkönsiirrolle on kaksi eri linjavaihtoehtoa: läntinen linjaus VEa maakaapelina, jonka pituus olisi pituus 4,9 km ja itäinen linjaus VEb ilmajohtona Elenian, jonka pituus on 5,2 km. Hankkeen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan huoltoteiden yhteyteen sijoitettavilla maakaapeleilla, jotka johtavat perustettavalle sähköasemalle.

Hankealueelle on tehty arkeologinen selvitys vuonna 2023 ja sähkönsiirron linjavaihtoehtoilta täydennysinventointi vuonna 2024. Inventoinnissa tutkittiin sähkönsiirtovaihtoehtojen alueet, jotka sijaitsevat Pyhäjärven kaupungin alueella. Sähkönsiirtoreittien alueelta ei inventoinnin jälkeen tunneta muinaismuistolaita (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita.

Oulun museo ja tiedekeskukselta ei ole huomautettavaa Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sähkönsiirron YVA-selostuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Juhani Turpeinen
intendentti, kulttuuriympäristö

Enni Lappela
arkeologi

Tiedoksi: Museoviraston kulttuuriympäristön suojeluyksikkö

D/319/10.02.01/2024

145 § Lausunto Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja hankkeen sähkönsiirron YVA-selostuksesta ja tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheen kaava-aineistosta

Ympäristön ja asumisen lautakunta 9.12.2025 § 145

Lausuntopyynnöt

Keski-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Pielaveden kunnalta lausuntoa Varisvuoren tuulivoimahankkeesta ja hankkeen sähkönsiirron YVA-selostuksesta (ympäristövaikutusten arviointiselostus). Varisvuoren tuulivoimahanke sijaitsee kokonaan Pihtiputaan kunnan alueella ja hankkeen sähkönsiirtoreitti Pihtiputaan kunnan ja Pyhäjärven kaupungin alueilla. Lausunto pyydetään toimittamaan 19.1.2026 mennessä.

Pihtiputaan kunta on pyytänyt Pielaveden kunnalta lausuntoa Varisvuoren tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheen kaava-aineistosta (kaavaluonnos). Lausunto pyydetään jättämään 19.1.2026 mennessä.

Varisvuoren tuulivoimahanke, ympäristövaikutusten arviointi

Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sen sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tutkittu seuraavia vaihtoehtoja (VE):

Tuulivoimalat

- VE0: Hanketta ei toteuteta
- VE1: Toteutetaan 7 voimalan hanke
- VE2: Toteutetaan 5 voimalan hanke

Sähkönsiirto

VE A: liityntä on ilma- tai maakaapeli Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV voimajohtoon (läntinen sähkönsiirtolinjaus, 4,9 km).

VE B: liityntä on ilma- tai maakaapeli Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV voimajohtoon (itäinen sähkönsiirtolinjaus pituus 5,2 km).

Varisvuoren tuulivoimahanke, valmisteluvaiheen kaava-aineisto (kaavaluonnos)

Kaava-alue on kooltaan noin 890 ha ja sijaitsee Pihtiputaan kunnan koillisosassa, noin 27 km etäisyydellä Pihtiputaan keskustasta. Kaava-alue rajautuu pohjoispuolelta Pyhäjärven kunnanrajaan, joka on myös

Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntaraja. Pohjois-Savon maakuntaraja, joka on myös Pielaveden kunnanraja, sijaitsee lähimmillään noin 0,5 km etäisyydellä kaava-alueen rajasta itään. Keiteleen kunnanraja sijaitsee noin 1,3 km etäisyydellä ja Kiuruveden kunnanraja noin 3,3 km etäisyydellä kaava-alueen rajasta. Kaava-alueella lähin asutuskeskittymä on Pielaveden Kalttonen idässä noin 1,7 km etäisyydellä kaava-alueen rajasta.

Tuulivoimaosayleiskaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa enintään 7 voimalan rakentaminen alueelle. Rakennettavien voimaloiden kokonaiskorkeus on maksimissaan 270 metriä ja voimaloiden yksikköteho on noin 6-9 MW.

Ympäristön ja asumisen johtajan päätösehdotus:

Ympäristön ja asumisen lautakunta päättää lausua seuraavaa:

Pielaveden kunta on elokuussa 2024 antanut Keski-Suomen ELY-keskukselle ja Pihtiputaan kunnalle lausunnon koskien hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa (YVA-ohjelma) sekä kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS). Pielaveden kunta on aiemmassa lausunnossa korostanut muun muassa lähialueen hankkeiden yhteisvaikutuksien arvioimisen sekä viestinnän tärkeyttä.

Alueen muiden hankkeiden huomioiminen

Varisvuoren YVA-selostuksessa on kuvattu Varisvuoren hankkeen liittyminen muihin alueen hankkeisiin ja suunnitelmiin (kohta 3.6). YVA-selostuksessa on esitetty hankealueesta 50 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat muut tuulivoimahankkeet (kuva 8), mutta selostuksessa ei ole mainittu kahta Pielaveden kunnan alueella vireillä olevaa tuulivoimaosayleiskaavaa: Tervasuon tuulivoimaosayleiskaava (vireille 16.4.2024) ja Pillisuon aurinko- ja tuulivoimaosayleiskaava (vireille 20.8.2024). Molemmat hankealueet sijaitsevat alle 50 kilometrin etäisyydellä Varisvuoren tuulivoimahankealueesta.

Lisäksi YVA-selostuksessa on virheellisesti mainittu, että Vornankorven YVA- menettely olisi käynnissä (kuva 8), vaikka Pohjois-Savon ELY-keskus on elokuussa 2025 antanut perustellun päätelmän Vornankorven tuulivoimahankkeen YVA-selotuksesta, jolloin YVA-menettely on jo päättynyt.

Hankkeen maisemavaikutukset

Varisvuoren hankealueesta 20 kilometrin etäisyydellä sijaitsee kuusi muuta tuulivoimahanketta: Kangasjärvi (111 voimalaa), Leppäkangas (30 voimalaa), Leppämäki (6 voimalaa), Vuohomäki (8 voimalaa), Lauluräme (23 voimalaa) ja Muntterinkangas (20 voimalaa). Maisemaan kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta on arvioitu Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sen läheisyydessä sijaitsevien Kangasjärven, Leppäkankaan, Leppämäen ja Vuohomäen tuulivoimahankkeiden toiminnan aikaisia maisemavaikutuksia. Yhteisvaikutusten arviointia ei kuitenkaan ole tehty Laulurämeen ja Muntterinkankaan osalta, vaikka myös nämä alueet sijaitsevat enintään 20 kilometrin etäisyydellä Varisvuoren hankealueesta. Myös Laulurämeen ja Muntterinkankaan tuulivoimahankkeet tulisi ottaa huomioon yhteisvaikutusten arvioinnissa, koska molemmat tuulivoimahankkeet ovat edenneet pitkälle, niiden YVA-menettelyjen ollessa jo valmistuneita sekä kaavojen ollessa jo hyväksytyjä (Kiuruveden kunnanvaltuusto § 34, Pielaveden kunnanvaltuusto 6.10.2025 § 67).

Maisemaselvityksessä on otettu 16 havainnekuvauspaikkaa, joista neljä sijaitsee Pielaveden kunnan alueella (A, B, J ja N). Pielaveden kunnan alueella sijaitsevat kuvauspisteet sijaitsevat noin 5-25 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Havainnekuvauspaikkojen määrää ja sijaintia voidaan pitää tarpeeksi kattavana. Havainnekuvauspaikat A, B ja J sijaitsevat avoimella järven rannalla, ja havainnekuvat kuvaavat riittävällä tarkkuudella muutosta maisemassa. Havainnekuvauspiste N sijaitsee avoimella pelto- ja tieosuudella, ja havainnekuvat kuvaavat hyvin sitä, kuinka tuulivoimalat jäävät vallitsevassa tilanteessa pääosin olemassa olevan puuston taakse.

Hankkeen melu- ja välkevaikutukset

Tuulivoimaloiden ympäristöstä valittiin yhteensä kuusi lähintä asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöä, joiden alueella kokonaismelutasoja ja matalataajuisen melun altistumista sekä välkevaikutuksia tarkasteltiin tarkemmin. Yksi tarkastelupiste (nro 5) sijaitsee Pielaveden kunnan Kalltosen alueella, joka on Pielaveden kunnan alueella hankealuetta lähimpänä oleva asuinrakennus. Pielaveden kunta pitää hyvänä, että myös sen alueelta on otettu mukaan tarkastelupiste ja kohteeksi on valittu hankealuetta lähimpänä olevin asuin- tai vapaa-ajanrakennus.

Välkemallinnuksen mukaan Pielaveden kunnan alueelle sijaitseville asuin- tai vapaa-ajanrakennuksille ei olisi muodostumassa lainkaan välkevaikutuksia.

Hankkeen vaikutukset asutukseen

Pielaveden kunta pitää hyvänä, että hankkeessa on huomioitu riittävä etäisyys asutukseen eikä Varisvuoren hankealueelle suunniteltujen tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä Pielaveden kunnan alueella sijaitse asuinrakennuksia tai vapaa-ajan asuntoja tai kaavoihin merkittyjä rakentamattomia rakennuspaikkoja.

Hankkeen asukaskyselyn riittävyys

YVA-menettelyn aikana toteutettiin asukaskysely ja kyselyyn vastasi vain 12 henkilöä, vaikka kyselyn vastaamisaikaa jatkettiin jo kertaalleen. Toisaalta osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä on toteutettu Varisvuoren ja Rillankiven matkailuselvitys, johon vastasi 42 henkilöä. Asukaskyselyn tuloksia ei voida pitää täysin varmoina, koska sen otanta on varsin pieni. Mutta koska kyselyn vastausaikaa on jo jatkettu kertaalleen, Pielaveden kunta pitää asukaskyselyn tuloksia riittävinä.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Tiedoksi Keski-Suomen ELY-keskus
Pihtiputaan kunta

MUUTOKSENHAKUOHJEET

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Lisätietoja ympäristön ja asumisen johtaja Juha Vainikainen
040 489 4834, juha.vainikainen@pielavesi.fi

Yhteystiedot Pielaveden kunta
Postiosoite Puustellintie 18, 72400 PIELAVESI
sähköposti kunta@pielavesi.fi

Pöytäkirja Kunnan yleisessä tietoverkossa 12.12.2025
nähtävänä

Tiedoksianto

Asianosaiset: Pihtiputaan kunta, Keski-Suomen ELY-keskus

☒ Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 12.12.2025

Vastaanottajat: Pihtiputaan kunta, Keski-Suomen ELY-keskus

Maankäyttö ja ympäristö

16.1.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Pihtiputaan kunta
pihtiputaan.kunta@pihtipudas.fi

Viite: Lausuntopyynnöt KESELY/2432/2023 12.11.2025 ja Pihtipudas 12.11.2025

Eurowind Energy Oy:n Varisvuoren tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus / Varisvuoren tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnos

Kiitokset lausuntopyynnöistä.

Fingrid suunnittelee uutta Harjulinjaksi nimettyä 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtoyhteyttä (Murto-perä-Kauppila). Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely on käynnistynyt ks. www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/harjulinja. Harjulinjan reittivaihtoehdot sijoittuvat tuulivoima-alueen läheisyyteen.

Meillä ei ole varsinaisesti lausuttavaa YVA-selostuksesta tai kaavaluonnoksesta.

Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

YVA-asiakirjat, yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Tämä lausunto koskee vain Fingridin omistamia voimajohtoja.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut

Kauppakatu 5b
43100 Saarijärvi

LAUSUNTO

16.1.2026

VARISVUOREN TUULIVOIMAHANKKEEN OSAYLEISKAAVAN VALMISTELUVEIHEEN AINEISTO JA YVA-SELOSTUS

Eurowind energy Oy, Pihtipudas

viite: KESELY/2432/2023.

Keski-Suomen ELY-keskus sekä Pihtiputaan kunta pyytävät lausuntoa Varisvuoren tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA selostus) sekä osayleiskaavan valmisteluaineistosta 19.1.2026 mennessä.

Alueelle suunnitellaan enintään 7 voimalaa. Vaihtoehtoja YVA-arviointiselostuksessa on neljä. VE0, hanketta ei toteuteta. VE1, alueelle rakennetaan 7 tuulivoimalaa. VE2, alueelle rakennetaan 5 tuulivoimalaa. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enimmillään noin 270 metriä. Tornin napakorkeus on noin 184 metriä ja roottoriympyrän halkaisija 172 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 9 MW. Hankealueen koko on noin 890 hehtaaria.

YVA-selostuksen mukaan tuulivoimaloiden ulkomelutaso ei ylitä 40 dB ohjearvoja yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Melumallinnusten perusteella lähimpänä raja-arvoa ollaan tarkastelupiste 1 (asuinrakennus) kohdalla, jossa mallinnettu 30 dB(A) äänenpainetaso vaihtoehdossa VE1. YVA-selostuksen mukaan hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 mukaisissa tilanteissa kaikissa tarkastelupisteissä matalataajuisen melun tasot alittavat asumisterveysasetuksen mukaiset toimenpiderajat.

YVA-selostuksen ja välkemallinnusten mukaan Varisvuoren hankkeen hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 mukaisissa tilanteissa kaikissa tarkastelupisteissä välkevarjostusaika vuodessa on 0:00 ja päiväkohtainen välkevarjostusaika 0 min, jolloin kaikki arvot alittavat tavoitearvot selkeästi. Epäselväksi jää onko mallinnukset on tehty ilman suojaavaa vaikutusta.

YVA-selostuksen mukaan yhteisvaikutuksessa Kangasjärven hankkeen kanssa melun ohjearvo ja välkkeen tavoitearvo ylittyvät lähimmissä asuin- ja lomarakennuksissa, vaikka Varisvuoren hanke itsessään ei aiheuta vertailuarvojen ylittäviä melu- tai välkevaikutuksia. Yhteisvaikutusten melumallinnuksessa ulkomelutaso tarkastelupisteen 3 asuinrakennuksen kohdalla on 51 dB, kun raja-arvo on 40 dB. Ulkomelutason raja-arvot ylittyvät myös tarkastelupisteissä 1, 2, 4 ja 6. Vuotuinen välke aika tarkastelupisteessä 3 on 104h/a kun tavoitearvo on alle 8h/a. Välkkeen tavoitearvot ylittyvät yhteisvaikutusten mallinnusten mukaan myös tarkastelupisteissä 2 ja 4. Varisvuoren ja Kangasjärven hankealueet ovat suunnitteluvaiheessa osittain päällekkäisiä.

Tuulivoimapuiston sähkönsiirtoon on YVA-selostuksessa kaksi vaihtoehtoa. VEa noin 4,9 km pitkä maakaapeli ja VEb noin 5,2 km pitkä ilmajohto. Tarkkaa tietoa siitä kuinka lähellä asutusta suunnitellut sähkönsiirtoreitit kulkevat ei löytynyt.

YVA selostuksen vaikutusten seurantaohjelmassa (kpl 32) ei ole huomioitu melumittauksia mikäli alueen asukkaat kokevat tuulivoimaloista johtuvaa häiritsevää melua.

Varisvuoren hankkeen YVA-ohjelmasta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen vastaava ympäristöterveystarkastaja sekä ympäristösihteeri antaneet yhteisen viranhaltijalausannon 6.9.2024

Lausunto

Pihtiputaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen viranhaltijalausuntona toteamme seuraavaa:

- Asumisterveysasetuksen 545/2015 12§ 3mon tarkoittama 25dB toimenpideraja on mallinnettava lähialueen asutukselle samaan tapaan kuin sisätilojen matalataajuinen melu. Sisämelun 25dB toimenpideraja on hyvin matala ja siksi käytännössä sisämelun kynnysarvo, joten se tulee myös mallintaa sen varmistamiseksi, ettei tuulivoimaloista aiheudu ao toimenpiderajan ylitystä ja terveyshaittaa lähiasutukselle.
- Yhteisvaikutukset Varisvuoren ja Kangasjärven hankkeilla ovat merkittävät ja aiheuttavat mallinnusten mukaan melun raja-arvojen ja väkkeen tavoitearvojen merkittäviä ylityksiä tarkkailupisteissä. On huomioitavaa, että tarkkailupisteet 2 ja 3 ovat käytännössä Kangasjärven hankkeen sisällä. Kuitenkin tarkkailupiste 1, jossa myös on yhteisvaikutusten mallinnusten perusteella sekä melun raja-arvojen ylityksiä, ei ole selkeästi vain toisen hankkeen vaikutuspiirissä karttatarkastelun perusteella. Näin ollen jää epäselväksi kumman hankkeen tuulivoimaloille tarvittaessa asetetaan viranomaisvelvoitteita (esim ympäristölupavelvoite) jos ao kohteessa melun raja-arvo ylittyy.
- Ehdotus seurantaohjelmaksi on jossain määrin riippuvainen toimintaa harjoittavan tahon halukkuudesta seurantatoimiin. Jo nyt viranomaiset ovat joutuneet vaatimaan toiminnanharjoittajia suorittamaan meluvalituksiin perustuvia mittauksia, joihin toimijat eivät ole oma-aloitteisesti ryhtyneet. Arvioinnissa annetut ehdotukset eivät sellaisenaan sido toiminnanharjoittajaa ja mikäli hanke ei tarvitse ympäristölupaa, ei näitä ehdotuksia voi sisällyttää mihinkään lupamääräyksiinkään. Asiaan perehtymättömälle henkilölle voi jäädä epäselväksi, että ehdotuksessa esitetyt seurantatoimet eivät ole sellaisenaan pakollisia. Tuulipuistotoimijan tulee selväsanaisesti sitoutua tekemään tarvittaessa valitustilanteissa melumittauksia tuulivoimapuiston toiminnan alkuvaiheessa. Vaikka tuulivoimaloilla ei ole ympäristölupaa.

Janne Litmanen
vastaava ympäristöterveystarkastaja
puh: 044 4598 563
email: janne.litmanen@viitasaari.fi

Katja Lappalainen
ympäristösihteeri
puh. 044 459 6815
email: katja.lappalainen@viitasaari.fi

Jakelu: Lupa- ja valvontavirasto: kirjaamo@lvv.fi
Pihtiputaan kunta: pihtiputaan.kunta@pihtipudas.fi

Tiedoksi: ympäristölautakunta

14.01.2026

PPL/647/00.07.03/2025

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Pihtipudas, Pyhäjärvi

Viite: Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntopyyntö (KESELY/2432/2023) 12.11.2025

Taustaa

Hankkeesta vastaava Eurowind Energy Oy suunnittelee Varisvuoren tuulivoimapuiston rakentamista Pihtiputaan kunnan pohjoisosaan. Noin 890 hehtaarin (8,9 km²) suuruiselle hankealueelle suunnitellaan rakennettavaksi enintään 7 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 6-9 MW ja kokonaiskorkeus 270 metriä. Hankealue rajautuu pohjoisessa Pyhäjärven kaupunginrajaan ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntarajaan, ja sijoittuu myös itäosastaan Pielaveden ja Keiteleen kunnanrajojen ja Pohjois-Savon maakuntarajan tuntumaan. Pihtiputaan keskusta on noin 27 kilometriä.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa 0-vaihtoehdon lisäksi. Vaihtoehdossa VE 1 hankealueelle rakennetaan 7 voimalaa ja vaihtoehdossa VE2 hankealueelle rakennetaan 5 voimalaa. Sähkönsiirrossa on kaksi linjaus- ja toteutusvaihtoehtoa. Vaihtoehdossa VEa tuulivoimapuistossa tuotettu sähkö liitetään noin 4,9 km mittaisella maakaapelilla Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV:n voimajohtoon. Vaihtoehdossa VEB tuulivoimapuistosta rakennetaan uusi noin 5,2 km mittainen ilmajohto Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV:n voimajohtoon. Molemmat linjausvaihtoehdot sijoittuvat lähes kokonaan Pyhäjärven kaupungin alueelle. Sähkönsiirron suunnitelmat tarkentuvat vaikutusten arvioinnin ja suunnitelmien edetessä.

Pihtiputaan kunta on käynnistänyt osayleiskaavan laadinnan Varisvuoren tuulivoima-alueelle. Kaavoitus toteutetaan erillisenä menettelynä rinnan hankkeen YVA-menettelyn kanssa. Osayleiskaavan laadinnassa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja ympäristövaikutusten arviointeja.

Lausunto

Varisvuoren tuulivoimapuiston hankealue sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan vaikutusalueelle. Varisvuoren tuulivoimapuiston alue rajautuu Pohjois-Pohjanmaan maakuntarajaan ja Pyhäjärven kaupunginrajaan, ja molemmat sähkönsiirron vaihtoehdot sijoittuvat myös Pohjois-Pohjanmaalle, Pyhäjärven kaupungin alueelle. Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 28.11.2023 ja osayleiskaavoituksen ensimmäiseen viranomaisneuvotteluun 11.8.2025 sekä antanut lausunnot hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 20.9.2024.

Hankkeen suhde Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisiin vaihemaakuntakaavoihin ja voimaan määrättyyn energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Maakunnan viimeisin maakuntakaava, Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 27.5.2025 (§ 5) ja on määrätty alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti voimaan ilman lainvoimaa maakuntahallituksen kokouksessa 18.8.2025 (§ 92). Merkittävänä teemoina Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on tarkasteltu

14.01.2026

maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusien tuulivoima-alueiden osoittamista ja sähkönsiirron kehittämistarpeita. Aineisto löytyy maakuntakaavoituksen verkkosivuilta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>. Hyväksymispäätöksestä toimitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 15 valitusta, joihin annettu lausunto hyväksyttiin maakuntahallituksessa 17.11.2025 (§ 152), ja toimitettiin pyydettyine liitteineen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 21.11.2025.

Voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisten ja voimaan määrätyn energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista.

Varisvuoren tuulivoimapuiston YVA-selostuksessa on esitetty kattavasti Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisissa vaihemaakuntakaavoissa hankealueelle ja sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelle osoitetut kaavamerkinnot ja määräykset. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaa koskeva tieto tulee kuitenkin päivittää asiakirjoihin hyväksytyn maakuntakaavan (MKV 27.5.2025) mukaiseksi, koska nyt selostuksen tiedot perustuvat vajaan vuoden takaiseen toisen julkisen ehdotuksen (MKH 10.2.2025) tietoihin. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa uudistettiin myös tuulivoimarakentamisen yleisiä suunnittelumääräyksiä ja ne tulivat voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 18.8.2025 (§ 92). Tuulivoimarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset ohjaavat myös pienempiä, ei-seudullisten tuulivoima-alueiden suunnittelua.

Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee hyödylliseksi, että Varisvuoren tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa arvioidaan hankkeen vaikutuksia Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa osoitettujen merkintöjen lisäksi myös uudistettuihin tuulivoimarakentamisen yleisiin suunnittelumääräyksiin.

Hankkeen suhde seudullisesti merkittävään tuulivoimaloiden alueeseen

Pohjois-Pohjanmaan liitto on nostanut hankkeen aiemmissa lausunnoissaan esille, että Varisvuoren hankealueelle tai sen vaikutusalueelle ei ole osoitettu Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa seudullisesti merkittävää tuulivoimaloiden aluetta. Varisvuoren hankealue sijoittuu vireillä olevan, 111 tuulivoimalan kokonaisuutta tutkivan Kangasjärven tuulivoimahankkeen välittömään läheisyyteen sen koillispuolelle. Pihtiputaan kunnassa näiden molempien hankkeiden kaavoitusaloitteet on hyväksytty ja kunnanhallitus on joulukuussa 2022 päättänyt käynnistää alueiden kaavoitukset. Vaikka Varisvuoren hankkeessa suunnitellaan korkeintaan 7 tuulivoimalan rakentamista, muodostavat ne yhdessä Kangasjärven kanssa yhteisvaikutuksiltaan seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueiden kokonaisuuden. Maakuntarajojen tuntumaan Varisvuoren ja Kangasjärven tuulivoimapuistoihin on suunnitteilla noin 100 voimalan tuulivoima-alue. Seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen toteuttaminen edellyttää alueen osoittamista maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueena tai maakuntakaavan sisältövaatimukset täyttäviä selvityksiä ja vaikutusten arviointia.

Suunniteltaessa tuulivoimaa alueelle, johon ei maakuntakaavoissa ole osoitettu seudullisen tuulivoima-alueen mahdollistavaa kaavamerkintää on noudatettava maakuntakaavan tuulivoimarakentamisen yleisiä suunnittelumääräyksiä ja laadittava maakuntakaavan sisältövaatimukset täyttävät selvitykset ja vaikutusarvioinnit.

Vaikutukset uhanalaiseen päiväpetolintuun

Varisvuoren tuulivoimapuiston hankealue sijoittuu uhanalaisen päiväpetolinnun reviirille. Samalle reviirille sijoittuu myös muita tuulivoimahankkeita. Varisvuoren hankkeessa on laadittu vain viranomaiskäyttöön tarkoitettu selvitys petolintuun kohdistuvista vaikutuksista ja arvioitu myös yhteisvaikutuksia. Selvityksen mukaan Varisvuoren hankkeesta ei yksin aiheudu suuria riskejä petolintureviiriin, mutta muiden samalle reviirille sijoittuvien tuulivoimahankkeiden kanssa yhteisvaikutukset voivat nousta suuriksi haitallisiksi. Varisvuoren hankkeen jatkosuunnittelussa on varmistuttava, ettei hanke yksin tai yhdessä muiden tuulivoimahankkeiden kanssa muodosta suuria haitallisia vaikutuksia uhanalaisen päiväpetolinnun reviireihin.

Vaikutukset ekologiseen verkostoon

Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee myönteisenä, että Varisvuoren hankkeen vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskevaa selvitystä. Natura-alueita koskevassa selvityksessä täydennettiin ja määriteltiin Pohjois-Pohjanmaan ekologiset yhteydet ja luonnon ydinalueita yhdistävän ekologinen verkoston raja- ohjaamaan tuulivoimarakentamista ja välttämään maankäytön muutoksille herkkiä alueita. YVA-selostuksessa on tuotu esiin, että Varisvuoren hankealue sijoittuu ekologiselle verkostolle, joka yhdistää maakuntarajan tuntumassa sijaitsevat suojelualueet toisiinsa. Kyseinen osa verkostoa on määritelty selvityksessä myös metsäpeuraverkostoksi. Varisvuoren tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä suurta huolellisuutta ekologisten yhteyksien säilymiseen ja ekologisen verkoston toimivuuteen.

Vaikutukset pohjavesialueisiin

Varisvuoren hankealue rajautuu idässä Lintukankaanharjun pohjavesialueeseen, joka ulottuu myös Pohjois-Pohjanmaan puolelle. Voimalat sijaitsevat lähimmillään noin 320 metrin etäisyydellä pohjavesialueesta (luokka 2E, Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen). Sähkönsiirron vaihtoehto VEa sijoittuu lähimmillään noin 65 metrin etäisyydelle Lintukankaanharjun pohjavesialueesta (luokka 1, Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue). Energia- ja ilmastovaihemaa- ja ympäristösuojelualueen kaavamerkinnän suunnittelumääräyksessä todetaan, että:

”Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojeleminen siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyyttä ei vaaranneta. Lisäksi pohjavesien pilaantumisen- ja muuttumisriskkejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävien vesiensuojelutoimenpitein.

Vesiensuojeluviranomaisille on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen maankäytön muutoksia suunniteltaessa ja toteutettaessa.” Hankkeen jatkosuunnittelussa on varmistettava, ettei hankkeesta (ml. voimajohto) aiheudu pohjaveden pilaantumisen- tai muuttumisriskiä.

Melu- ja välkevaikutukset

YVA-selostusraportin mukaan Varisvuoren tuulivoimahankkeen voimalat sijaitsevat lähimmillään noin 300 metrin etäisyydellä Pyhäjärven kaupunginrajasta. Vaikka Varisvuoren tuulivoimahankkeen voimaloiden asuin- ja lomarakennuksiin kohdistuvat meluvaikutukset jäävät alle 40 dB:n ja välkevaikutukset alle 8 tunnin/vuodessa,

saattaa Varisvuoren tuulivoimapuiston osayleiskaavan toteutuminen vaikeuttaa Pyhäjärven kaupungin maankäytön suunnittelua vaikutusalueella.

Sähkönsiirto

Varisvuoren tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitit sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan puolelle. Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee myönteisenä, että sähkönsiirron liityntätapana tarkastellaan myös maakaapelointia.

YVA-selostusraportissa tuodaan esille, että voimajohtoreitin VEa (maakaapeli) linjaus sivuaa ja sijoittuu varsin lähelle Jonasuon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää suoaluetta, joka on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa luo-1 alueena (Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä suoalue. Merkinällä osoitetaan sellaisia suoalueita, joilla osassa suoaluetta on todettu olevan maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja.). Maakaapelireitin päätepiste Elenian voimajohdon varrella sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle Kaakkomäen moreenimuodostumalle. Voimajohtoreitin VEb linjaus sijoittuu keskiosastaan Lintukankaanharjun pohjavesialueen välittömään läheisyyteen. Molemmat reittivaihtoehdot sijoittuvat suojellun päiväpetolinnun reiviirille.

Hankkeen jatkosuunnittelussa on arvioitava huolellisesti sähkönsiirtoreittien vaikutukset edellä mainittuihin seikkoihin ja varmistettava, ettei haitallisia vaikutuksia näihin synny.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maankäytön suunnittelun yhteydessä on täydennetty yleisiä tuulivoiman suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta siten, että: ”Lähekkäin sijoitettujen tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin. Suunnittelua on tehtävä yhteistyössä muiden energiantuotannon hanketoimijoiden, kuntien, viranomaisien sekä kanta- ja alueverkko-yhtiöiden kanssa. Lisäksi on arvioitava sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden voimajohto-hankkeiden kanssa sekä maalla että merellä”. Tämä suunnittelumääräys koskee kaikkia Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelle sijoitettavia sähkönsiirtoreittejä.

Varisvuoren YVA-selostuksen valmistumisen jälkeen Fingridin suunnittelema Harjulinjan YVA-menettely on tullut vireille ja voimajohtoreitin linjaus on tiedossa. Varisvuoren hankealue sijoittuu Harjulinjan YVA-menettelyssä tarkasteltavien läntisen ja itäisen linjausreittien väliin. Tämä on huomioitava jatkosuunnittelussa.

Tämän lausunnon valmisteluun Pohjois-Pohjanmaan liitosta ovat osallistuneet kaavoituspäällikkö Mari Kuukasijärvi ja ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Markus Erkkilä, suunnittelujohtaja

Erika Kylmänen, ympäristöpäällikkö

18.12.2025

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntö 12.11.2025 (KESELY/2432/2023)

Lausunto Eurowind Energy Oy:n Varisvuoren tuulivoimapuistosta (Pihtipudas) ja sähkönsiirrosta (Pihtipudas ja Pyhäjärvi)

Keski-Suomen ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee Eurowind Energy Oy:n Varisvuoren tuulivoimapuistoa (Pihtipudas) sekä sen sähkönsiirtoa (Pihtipudas, Pyhäjärvi).

Hankealue ulottuu pohjoisosastaan Pyhäjärven kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelle ja ulkoinen sähkönsiirto sijoittuu Pyhäjärven alueelle. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ottaa lausunnossaan kantaa pääosin Pohjois-Pohjanmaata koskeviin alueisiin.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa lausuntonaan arviointiselostuksesta seuraavaa:

Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja kaavoitus

Hankkeen tuotantoalue sijoittuu Keski-Suomen maakunnan puolelle Pohjois-Pohjanmaan maakunnan rajalle. Tuotantoalueelle suunniteltu sähköasema sijoittuu lähelle maakuntarajaa ja sähkönsiirtovaihtoehdot suuntautuvat Pohjois-Pohjanmaan puolelle noin viiden kilometrin etäisyydelle hankealueesta, jossa liittyminen sähkönsiirtoverkkoon on suunniteltu tapahtuvan. ELY-keskus toteaa, että arviointiselostuksessa on tuotu esille asutuksen ja rakentamisen tilanne. Hankkeen lähialue on Pohjois-Pohjanmaan osalta hyvin harvaan asuttua. Merkittävämmän asutusta sijoittuu Pyhäjärven eteläosiin ja sen ranta-alueiden läheisyyteen.

Maakunnan osalta on tuotu riittävällä tavalla esille myös alueen kaavoitus-tilanne. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavot on kuulutettu voimaan 22.8.2025 kaavan hyväksymispäätöksistä tehdyistä valituksista huolimatta. Voimassa ja vireillä olevat yleiskaavat on esitetty Pohjois-Pohjanmaan osalta riittävässä laajuudessa. Hankealueen kannalta merkittävä on osittain siihen rajoittuva jopa alueellisesti päällekkäinen Kangasjärven tuulivoimahankealue. Kangasjärven tuulivoimahankkeen kaavoitus ei ole ELY-keskuksen tietojen mukaan Pyhäjärven kaupungin osalta vireillä. ELY-keskus toteaa huomionaan, että yhdellä alueella voi olla

18.12.2025

voimassa tai vireillä kerrallaan vain yksi kaavahanke. Tältä osin Varisvuoren ja Kangasjärven hankkeiden kokonaisuutta on selkiytettävä jatkossa. Tarvittaessa kaavoittavan kunnan on päätettävä se, miltä osin aluetta sisältyy mihinkin erikseen kaavoitettavaan alueeseen.

Maaperä, pohjavedet, arvokkaat geologiset kohteet

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että niiltä osin kuin vaikutukset ja toimenpiteet ulottuvat Pohjois-Pohjanmaan alueelle, hankkeen vaikutukset geologisten asioiden, niin maa- ja kallioperän, arvokkaiden geologisten kohteiden, mustaliuskeiden ja pohjavesien osalta on selvitetty YVA-selostuksessa riittävällä tasolla, vaikutukset on tunnistettu ja niiden arviointi on pääasiassa asianmukaista ja oikeansuuntaista.

Merkittävimmät vaikutukset on arvioitu kohdistuvan maakaapelireitistä VEa Kaakkomäen (MOR-Y11-097) arvokkaaseen moreenialueeseen ja sähkönsiirtoreitistä VEb Lintukankaanharjun pohjavesialueeseen. ELY-keskus katsoo, että lähtökohtaisesti tulisi pyrkiä siihen, että hankkeen rakentamistoimenpiteet sijoitetaan arvokkaiden geologisten muodostumien ulkopuolelle. Mikäli näin ei tehdä, tulee jatkosuunnittelussa esittää lieventämistoimenpiteitä.

Arviointiselostuksessa on huomioitu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen arviointiohjelmasta antama lausunto. ELY-keskus pitää hyvänä asiana, että hankkeen tarvitsemien maa-ainesten ottoaika on selvitetty arviointiselostukseen ja ottotoiminnan pohjavesien suojelutoimenpiteitä on tuotu esille.

Linnusto ja direktiivieläimistö

Linnuston ja direktiivieläimistön osalta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus keskittyy lausunnossaan lajeihin, joiden elinpiirit tai niihin hankkeesta kohdistuvat vaikutukset voivat ulottua myös Pohjois-Pohjanmaan puolelle. Tällaisia ovat mm. petolinnut, suurpedot ja metsäpeura.

Arviointiselostuksen liitteessä on esitetty maakotkan osalta asianmukaisesti laadittu vaikutustenarviointi, jonka mukaan Varisvuoren tuulivoimahankkeesta ei yksin aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia maakotkalle. Sen sijaan eri hankkeiden haitalliset yhteisvaikutukset nousevat herkästi merkittäväksi, vaikka vain osa seudulla vireillä olevista hankkeista toteutuisivat; merkittävien törmäysvaikutusten osalta raja ylittyy jo yhdessä voimamäärältään suhteellisten pienten Vuohomäen ja Leppämäen hankkeiden kanssa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus korostaa, että hankkeiden jatkokehittämisessä tulee varmistaa, ettei merkittävien haitallisten vaikutusten rajaa törmäys- tai estevaikutusten osalta ylitetä, jotta luonnonsuojelulain 70

18.12.2025

§:n vastaisilta vaikutuksilta voidaan välttyä, ja kyseessä olevan maakotkareviirin elinkyky säilyy.

ELY-keskus pitää hyvänä hankkeessa toteutettua kaakkureiden lentotarkkailua, mutta katsoo, että arviointiselostuksessa kaakkuri ja etenkin sen tunnistetuilla pesimälammille hankkeesta kohdistuva häiriövaikutus ei tule käsittelyksi riittävällä perusteellisuudella, joten hankkeen vaikutukset kaakkuriin tulevat todennäköisesti aliarvioituiksi.

Päiväpetolintujen osalta arviointiin sisältyy epävarmuutta, sillä usean alueella toteutetun seurannan yhteydessä havaitun lajin osalta ei ole tietoa niiden pesäpaikoista. ELY-keskus muistuttaa, että pesäpaikkauskollisten päiväpetolintujen pesiä koskee luonnonsuojelulain 70 §:n mukainen suoja myös pesimäkauden ulkopuolella.

Yleisellä tasolla ELY-keskus muistuttaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnonsuojelulain 70 § mukaiset kiellot koskien eritoten lintujen pesintöjen tahallista tuhoamista ja häiritsemistä. Luonnonsuojelulain 70 § 5 momentin mukaan uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetun uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisessa ja käytössä tapahtuvaa rauhoitetun lajin yksilön tappamista tai häiritsemistä ei pidetä tahallisenä, jos rakentamisen ja toiminnan aikana on lieventävin toimenpitein asianmukaisesti pyritty estämään rauhoitetun lajin yksilöiden kuolema ja niihin kohdistuvat häiriöt. Tärkeimmät ja tehokkaimmat lievennyskeinot ovat tuulivoimaloiden sijoittaminen riittävän kauas tunnetuista suurten petolintujen reviireistä ja lintuja, voimaloiden aiheuttamasta äänestä, välkkeestä tai melusta haittaa kärsivien lajien lisääntymispaikoista sekä rakentamisen sijoittaminen ajallisesti lisääntymisajan ulkopuolelle. Siksi puuston raivaus, maanmuokkaus ynnä muu rakennustoiminta (ml. maakaapelointi), josta voi aiheutua luonnonsuojelulain 70 §:n vastaisia vaikutuksia, on kiellettyä lintujen pesimäaikana, jolloin niistä aiheutuva haitta on katsottava tahalliseksi.

Hankkeen sähkönsiirtoreitit sijoittuvat käytännössä kokonaisuudessaan Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelle. ELY-keskus toteaa, että eritoten ilmajohtoon (VEb) liittyvän törmäysriskin, mutta myös metsäpeuraan kohdistuvan haitan vuoksi vaihtoehto VEa (maakaapeli) on selkeästi haitattomampi sähkönsiirron vaihtoehtoista.

Arviointiselostuksen perusteella hankealueella on selkeää merkitystä eritoten ilveksen mutta myös karhun elinympäristön kannalta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kuitenkin toteaa, että kummankin lajin osalta jää osoittamatta riittävällä luotettavuudella, että hankkeen aiheuttamia merkittäviä vaikutuksia ei kohdistu ko. direktiivilajien lisääntymis- ja levähdysalueille,

18.12.2025

sillä niitä koskee luonnonsuojelulain 78 §:n mukainen heikentämis- ja hävittämiskielto.

Metsäpeuraan kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty varsin kattavasti sekä itse selostuksessa että etenkin sen liitteenä olevassa luontoselvitysraportissa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus yhtyy arviointiselostuksessa esitettyyn näkemykseen siitä, että hankkeesta aiheutuvat vaikutukset nousevat todennäköisesti suuriksi. Ja yhdessä Kangasjärven hankkeen kanssa haitalliset vaikutukset muodostunevat alueellisesti merkittäviksi. ELY-keskus katsoo tarpeelliseksi, että metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi hankkeeseen liittyvät rakentamistoimet ajoitetaan metsäpeuran herkän vasomis- ja vasanhoitojakson ulkopuolelle.

Yhteisvaikutukset

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että muina mahdollisia yhteisvaikutuksia sisältävinä sähkönsiirron hankkeina on tunnistettu osana tarkempia vaikutusarvioita myös muita suunniteltavia sähkönsiirtoyhteyksiä, mutta näitä ei ole johdonmukaisesti otettu huomioon. ELY-keskus toteaa, että läheisen Kangasjärven tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoratkaisut ovat tässä vaiheessa epäselvät, mutta ne on tarpeen huomioida jatkossa. Maankäytön ja muiden mahdollisten merkittävien vaikutusten kannalta ELY-keskus toteaa yhteisvaikutusten muodostumisen potentiaalia ja yhteensovittamisen tarpeita Leppämäen tuulivoimahankkeen, Leppäkankaan tuulivoimahankkeen yhteydessä arvioitavan usean tuulivoimahankkeen yhteisen sähkönsiirron sekä Fingrid Oy:n suunnitteleman Harjulinjan kanssa. Näillä hankkeilla voisi olla Pohjois-Pohjanmaan alueella alueidenkäytön, pohjavesien sekä luonnonsuojelun näkökohtien kanssa sellaisia merkittäviä vaikutuksia, joita olisi ollut hyvä tarkastella tarkemmin YVA-selostuksessa tai jotka on otettava huomioon hankkeen sähkönsiirron jatkosuunnittelussa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Sähköisen allekirjoituksen hyväksyntä on asiakirjan lopussa. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet alueidenkäytön asiantuntija Touko Linjama, ylitarkastaja Veli-Matti Kangas ja ylitarkastaja Elisa Kyllönen.

Lausunnon on esitellyt ympäristöasiantuntija Heli Kinnunen ja ratkaissut ylitarkastaja Minna Takalo.

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Lausuntopyyntö 12.11.2025, KESELY/2432/2023

Lausunto Pihtiputaan Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja hankkeen sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntoa Eurowind Energy Oy:n Pihtiputaan Varisvuoren tuulivoimahanketta ja hankkeen sähkönsiirtoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunto arviointiohjelmasta annettiin 18.9.2024.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa: hanketta ei toteuteta (VE0), toteutetaan seitsemän (7) voimalan hanke (VE1) ja toteutetaan viiden (5) voimalan hanke (VE2). Yksittäisen voimalan enimmäiskorkeus olisi 270 metriä ja yksikköteho enintään 6–9 MW. Hankealueen pinta-ala on pienentynyt YVA-ohjelmavaiheen noin 1080 hehtaarista YVA-selostusvaiheen noin 890 hehtaariin.

Hankealue sijoittuu kokonaisuudessaan Pihtiputaan kunnan alueelle ja rajautuu pohjoisreunaltaan Pyhäjärven kaupungin rajaan. Pohjois-Savon maakuntaraja ja samalla Pielaveden kunnan raja sijoittuvat noin 0,5 kilometriä hankealueesta itään. Hankealueelta on matkaa Pihtiputaan keskustaajamaan noin 27 kilometriä. Hankkeen sähkönsiirto sijoittuu Pihtiputaan kunnan ja Pyhäjärven kaupungin alueelle.

Varisvuoren tuulivoimahankkeen hankealue sijoittuu Pyhäjärven, Pihtiputaan ja Keiteleen alueille sijoittuvan Kangasjärven tuulivoimahankkeen välittömään läheisyyteen siten, että hankealueet menevät myös osittain päällekkäin.

Tässä lausunnossa otetaan kantaa Pohjois-Savon puolelle kohdistuviin vaikutuksiin.

17.12.2025

Alueidenkäyttö

Vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön käsitellään arviointiselostuksen luvussa 21. Pohjois-Savon voimassa oleva maakuntakaavatilanne esitellään maakuntakaavayhdistelmää hyödyntäen. Hankealueen lähialueella voimassa olevien kuntakaavojen osalta tuodaan esille myös Pohjois-Savon puolen kaavatilanne. Pohjois-Savon puolen voimassa oleva maakunta- ja kuntakaavatilanne on tuotu asianmukaisesti esille arviointiselostuksessa.

Hankealueelta katsottuna lähin Pohjois-Savon puolelle sijoittuva yleis- tai asemakaavoitettu alue on Pielaveden pohjoisosan rantaosayleiskaavan alue, joka rajautuu Keski-Suomen ja Pohjois-Savon maakuntarajaan. Hankealueelta on matkaa kaava-alueelle noin 0,5 kilometriä. Kaavassa osoitetut, hankealuetta lähimmäksi sijoittuvat aluevaraukset ovat luonnonsuojelualue (SL), maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ja maa- ja metsätalousvaltainen alue (M). Suunniteltu tuulivoimahanke ei estä kaavassa osoitettujen, pääasiassa Koivujärven rantaan sijoittuvien rakennuspaikkojen toteuttamista, eikä hankkeessa suunniteltu maankäyttö ole muutoinkaan ristiriidassa osayleiskaavan sisällön kanssa.

Hankevaihtoehdossa VE1 rakentamis- ja toiminta-aikaiset maankäyttöön kohdistuvat vaikutukset arvioidaan suuruudeltaan keskiisuureksi ja kielteiseksi. Yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena vaihtoehdossa VE1 pieniksi ja myönteisiksi. Vaihtoehdon VE2 vaikutukset voidaan arvioida vaihtoehtoa VE1 pienemmiksi. Arviointiselostuksessa (s. 327) todetaan yhteenvedonomaisesti, että Varisvuoren hankealueelle tai sen läheisyyteen ei kohdistu nykyisten maankäyttösuunnitelmien perusteella merkittäviä yhdyskuntarakenteellisia kehittämistarpeita, joita hankkeen toiminta rajoittaisi. Tämän voi katsoa pitävän paikkansa myös Pohjois-Savon osalta.

Luonto

Varisvuoren tuulivoimahanketta varten on YVA-selostuksessa tehty laajalti luontoselvityksiä. Menetelmät ovat olleet perustellusti oikein valittuja ja selvitykset on toteutettu oikeaan ajankohtaan. Pohjois-Savon ELY-keskus kommentoi asiaa lähinnä vuoden 2025 toimialueellensa kohdistuvien vaikutusten osalta. Näin ollen mm. Pyhäjärvelle suuntautuvaan sähkönsiirtoon ei oteta tässä yhteydessä kantaa.

Natura-kohteista vain Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähde (FI0900061) sijoittuu merkittävässä määrin Keiteleen kunnan alueelle. Saukonlähteen osa-alueen luontotyytit liittyvät lähinnä pohjavesiin-, lähteisiin ja soihin. Naturavaikutusten arvioinnissa on tunnistettu oikein osa-alueeseen mahdollisesti kohdistuvat vaikutustekijät ja todettu, että merkittävää heikentävää vaikutusta ei synny luontotyypeistä ja hankkeen vaikutusmekanismeista johtuen. Pohjois-Savon ELY-keskus jakaa saman näkemyksen.

17.12.2025

Linnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta arvioinnissa on täydentämisen tarvetta. YVA-selostuksen sivulla 192 todetaan, että Kangasjärven hankealueen laajuuden vuoksi sen pesimälinnustoon kohdistamat vaikutukset arvioidaan huomattavasti Varisvuoren hankealuetta suuremmiksi. Elinympäristömuutoksista ja häiriöistä johtuvat vaikutukset Kangasjärven alueella pesivään linnustoon arvioidaan tästä syystä suuriksi. Viiden kilometrin sisälle Varisvuoren 5–7 voimalapaikasta sijoittuu 36–53 Kangasjärven voimalapaikkaa. Varisvuoren hankkeen vaikutus linnustoon yhteisvaikutuksessa Kangasjärven hankkeen kanssa arvioidaan kohtalaiseksi, mutta metson osalta suureksi.

Hankkeen jatkovaiheissa tulee vaikutusten arviointiin täsmentää sitä, onko tarkoituksenmukaista arvioida Varisvuoren oma vaikutus kohtalaiseksi (metson osalta suuri), jos Varisvuori on kiinteä osa Kangasjärven hanketta, jonka vaikutukset linnustoon arvioidaan suuriksi. Toisin sanoen ei ole mielekästä korostaa johtopäätöstä, että Varisvuoren hankkeen ei oleteta aiheuttavan merkittävää haittojen lisääntymistä, jos Kangasjärvi-Varisvuori kokonaisuus kuitenkin todetaan vaikutuksiltaan suureksi.

Maisema

Arviointiselostuksen liitteenä (liite 11) on maisemaselvitys, joka koostuu näkemäalueanalyysistä, havainnekuvista ja asiantuntija-arviona tehdystä maisemavaikutusten arvioinnista.

Näkemäalueanalyysin mukaan voimalat näkyvät selkeimmin laajoissa avoimissa maisematiloissa, joita ovat muun muassa hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvat järvet. Analyysin mukaan kaikki voimalat (voimala lasketaan näkyväksi, jos pienikin osa siitä näkyy) tulevat näkymään Pohjois-Savon puolella laajasti mm. hankealueesta koilliseen sijoittuvalla Koivujärvellä sekä hankealueesta kaakkoon sijoittuvalla Pielavedellä. Sama toistuu sekä vaihtoehdossa VE1 että vaihtoehdossa VE2.

Maisemaselvityksen sivulla 36 olevan kartan (kuva 16) mukaan havainnekuvien ottopaikoista Pohjois-Savon puolelle sijoittuvat paikat A, B, J, K ja N. Ottopaikat on valittu asianmukaisesti maiseman kannalta oleellisista pisteistä, kuten avoimilta alueilta, joita ovat Pohjois-Savon puolella muun muassa Koivujärven ja Pielaveden hankealueelta katsoen vastakkaiset rannat.

Maisemaan kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta arvioitiin Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sen läheisyydessä sijaitsevien Kangasjärven, Leppäkankaan, Leppämäen ja Vuohomäen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksia. Pohjois-Savon puolella korostuvat yhteisvaikutukset Kangasjärven hankkeen kanssa. Varisvuoren ja Kangasjärven hankkeiden maisemalliset yhteisvaikutukset suuntautuvat Pohjois-Savon osalta pääosin samoille alueille kuin ainoastaan Varisvuoren hankkeen maisemalliset vaikutukset. Yhteisvaikutukset lisäävät kuitenkin vaikutusten suuruutta huomattavasti, sillä myös Pohjois-Savon puolelle sijoittuisi

17.12.2025

alueita, joille tulisi yhteisvaikutustilanteessa näkymään yli 100 voimalayksikköä. Nämä alueet sijoittuisivat muun muassa jo mainituille järvialueille eli Koivujärvelle ja Pielavedelle.

Melu ja välke

Arviointiselostuksen liitteenä (liite 9) on melu- ja välkevaikutusten arviointi. Arvioinnissa on mukana kuusi (6) tarkastelupistettä, joiden alueella kokonaismelutasoja ja matalataajuisen melun altistumista sekä välkevaikutuksia tarkasteltiin tarkemmin. Tarkastelupiste 5 sijaitsee Pohjois-Savon (Pielaveden) puolella. Sekä melu- että välkemallinnusten laadinnassa on otettu huomioon myös yhteisvaikutukset viereisen Kangasjärven tuulivoimahankkeen kanssa.

Melumallinnusten mukaan melun raja-arvo 40 dB ei tule ylittymään Pohjois-Savon puolelle sijoittuvan tarkastelupisteen (5) osalta. Tämä toistuu sekä vaihtoehdossa VE1 että VE2. Myöskään Kangasjärven hankkeen kanssa mallinnettu yhteismelu ei aiheuta raja-arvon (40 dB) ylitystä mainitussa tarkastelupisteessä. Kahden hankkeen yhteismelun mallinnus kuitenkin osoittaa, että Varisvuoren hankealueen itäpuolella 40 dB melualue tulee hankkeiden yhteisvaikutuksesta laajenemaan myös Pohjois-Savon puolelle. Tällä hetkellä alueelle ei sijoitu asuin- tai lomarakennuksia, mutta melualue tulee joka tapauksessa rajoittamaan alueen mahdollista rakentamista.

Välkemallinnusten mukaan käytetyt välkkeen raja-arvot (enintään kahdeksan tuntia vuodessa ja 30 minuuttia päivässä) eivät tule ylittymään Pohjois-Savon puolelle sijoittuvan tarkastelupisteen (5) osalta. Tämä toistuu sekä vaihtoehdossa VE1 että VE2. Myöskään Kangasjärven hankkeen kanssa mallinnettu yhteisvälke ei aiheuta käytettyjen raja-arvojen ylitystä mainitussa tarkastelupisteessä.

Arviointiselostuksen sivulla 250 mainitaan, että Varisvuoren tuulivoimahankkeen melumallinnuksissa on käytetty napakorkeutta 184 m, roottorin halkaisijaa 155 m sekä maksimikorkeutta 261,5 m. Käytännössä samat tiedot (napakorkeus ja roottorin halkaisija) käyvät ilmi melu- ja välkevaikutusten arvioinnin liitteestä 1. Muualla arviointiselostuksessa kuitenkin todetaan, että voimaloiden enimmäiskorkeus olisi 270 metriä. Melumallinnukseen liittyy epävarmuuksia, koska mallinnuksessa on käytetty teholtaan ja kooltaan pienempää tuulivoimalatyyppiä, kuin mitä hankkeessa on suunniteltu. Arvioinnin epävarmuuksista johtuen nyt arvioitua merkittävämpiä vaikutuksia ei voida sulkea pois.

Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa

Arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa Pohjois-Savon ELY-keskus nosti esille yhteysvaikutukset Pohjois-Savon puolelle sijoittuvien tuulivoimahankkeiden kanssa. Lausunnossa tuotiin esille, että erityisesti Keiteleen kunnan alueelle sijoittuu verrattain paljon muun muassa Varisvuoren, Kangasjärven ja Muntterinkankaan tuulivoimahankkeiden

17.12.2025

väliin jäävää asutusta. Lausunnossa nostettiin esille myös yhteisvaikutukset Pielaveden ja Kuopion alueelle sijoittuvan Vornankorven tuulivoimahankkeen sekä Pielaveden alueelle sijoittuvan Löytänän tuulivoimahankkeen kanssa.

Varisvuoren hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin tuodaan esille arviointiselostuksen luvussa 3.6. Hankealueesta 20 ja 50 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet esitellään karttaesityksinä selostuksen kuvissa 7 ja 8.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa on kokonaisuutena painotettu Kangasjärven tuulivoimahankkeen kanssa muodostuvia yhteisvaikutuksia. Tämä näkyy erityisesti arviointiselostuksen liitteinä olevissa melu- ja välkevaikutusten sekä maisemavaikutusten arvioinneissa. Yhteisvaikutusten arvioinnin laatiminen tällä tavalla on perusteltua, kun otetaan huomioon se, että Varisvuoren ja Kangasjärven hankealueet ovat toistensa välittömässä yhteydessä, sijoittuen osittain jopa samalle alueelle.

Muuta

Fingrid Oyj:n Harjulinjan voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on parhaillaan nähtävillä. Arviointiselostuksessa todetaan useampaan otteeseen, että Harjulinjan suunnitelmat tulevat mahdollisesti vaikuttamaan Varisvuoren hankkeen sähkönsiirtoa koskeviin suunnitelmiin. Myös Kangasjärven tuulivoimahankkeen 13.1.-14.3.2025 nähtävillä olleessa ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tuodaan esille, että hankkeen sähkönsiirtoa koskevat suunnitelmat tarkentuvat Harjulinjan suunnitelmien tarkentuessa. Sähkönsiirron osalta olisi suositeltavaa tehdä yhteistyötä kaikkien lähiseudulle tuulivoimahankkeita tai sähkönsiirtoa suunnittelevien toimijoiden kesken.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Viljam Jokinen ja ratkaissut Luonnonsuojelu ja alueidenkäyttö -yksikön päällikkö Leila Kantonen.

Asian valmisteluun ovat osallistuneet luonnonsuojelun johtava asiantuntija Antti Lammi ja ylitarkastaja Tiina Heinonen.

LAUSUNTO
24.11.2025

Keski-Suomen ELY-keskus
PL 250

40101 Jyväskylä

Viite: Lausuntopyyntö 12.11.2025, KESELY/2432/2023

LAUSUNTO VARISVUOREN TUULIVOIMAHANKKEEN JA SEN SÄHKÖNSIIRRON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Keski-Suomen ELY-keskus on esittänyt Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitokselle lausuntopyynnön Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sen sähkönsiirron YVA-selostuksesta. Eurowind Energy Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Pihtiputaan kunnan Varisvuoren alueelle. Hankealueelle suunnitellaan enintään 7 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 6–9 MW. Voimaloiden enimmäiskorkeus on 270 metriä. Hankkeen sähkönsiirto sijoittuu Pihtiputaan ja Pyhäjärven alueelle.

Pelastusviranomainen on tutustunut aineistoon ja toteaa, ettei siitä ole lausuttavaa.

Pelastusviranomainen pyytää kuitenkin huomioimaan rakentamisen aikaisen raskaan liikenteen ja mahdolliset polttoaineiden ym. kemikaalien aiheuttamat riskit sekä metsäpalovaaran. Metsä- tai ruohikkopalovaaran (maastopalovaara) aikana ja olosuhteiden kuivuuden, tuulen tms. takia muutenkin ollessa sellaiset, että tulipalon vaara on ilmeinen, tulisi välttää sellaisia rakennus-, maanmuokkaus- tai muita töitä, joissa on kipinöinnin vaara.

POHJOIS-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS

Salla Kauppinen
erityisasiantuntija

LAUSUNTO

Pyhäjärven kaupunki
Ympäristö- ja rakennuspalvelut

Haapajärven kaupunki
Ympäristöpalvelut (ympäristöterveysvalvonta)

19.1.2026

Lupa- ja valvontavirasto,
PL 20,
13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

ASIA

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Varisvuoren tuulivoimahanke, KESELY/2432/2023.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on varannut mahdollisuuden lausunnonantoon edellä mainitussa asiassa.

Hankealue sijaitsee Pihtiputaan kunnan koillisosassa 27 km etäisyydellä Pihtiputaan keskustasta. Tuulivoima-alue tulee sijoittumaan Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien vaikutusalueelle. Hankealue rajoittuu pohjoisreunaltaan Pyhäjärven kaupungin rajaan ja se sijaitsee hyvin lähellä myös Pielaveden (etäisyys 0,5 km), Keitelelen (etäisyys 1,3 km) ja Kiuruveden (etäisyys 3,3 km) kunnanrajoja.

Varisvuoren hankealueelle suunnitellaan enintään 7 tuulivoimayksikön rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden korkeus on enintään 270 metriä ja teho enintään 6–9 MW/tuulivoimala. Hankealue on kooltaan noin 890 hehtaaria. Sähkönsiirron osalta selvityksessä tarkastellaan kahta vaihtoehtoa, joista molemmat sijaitsevat suurimmaksi osaksi Pyhäjärven kaupungin puolella. Sähkönsiirtovaihtoehto VEa on 4,9 kilometrin mittainen maakaapeli ja sähkönsiirtovaihtoehto VEb on 5,2 kilometrin pituinen ilmajohto. Molemmat reittivaihtoehdot yhdistyvät Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV voimajohtoon.

LAUSUNTO

Pyhäjärven kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen on tutustunut arviointiselostukseen ja sen materiaaleihin.

Yksittäisenä hankkeena pelkästään Varisvuoren tuulivoimahankkeen melu- ja välke mallinnuksissa ei havaittu huomautettavaa Pyhäjärven kaupungin alueelle sijoittuvien asuntojen tai loma-asuntojen osalta.

Melu- ja välkemallinnosten yhteisvaikutuksien tarkastelussa on huomioitu Varisvuoren tuulivoimahankkeen lisäksi Kangasjärven tuulivoimahanke. Yhteisvaikutustarkastelussa on sekä melu- että välkemallinnuksissa toimenpide- ja ohjearvojen ylityksiä.

Pyhjäjärven kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen haluaa huomauttaa, että tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksien tarkastelussa olisi hyvä esittää ainakin kaikki 20 km etäisyysvyöhykkeelle hankealueesta suunnitellut tuulivoimahankkeet. Tarkastelusta puuttuu ainakin Pyhjäjärven ja Kiuruveden Laulurämeen tuulivoimahanke, joka sijoittuu alle 20 km etäisyydelle hankealueesta.

Alueelle suunniteltuja energiahankkeita on paljon ja niillä on merkittäviä alueellisia ympäristövaikutuksia. Selostuksen liitteenä olisi hyvä olla havainnoiva kokonaiskuva maisemaan- ja ympäristöön kohdistuvista yhteisvaikutuksista, jossa on huomioitu kaikki suunnitteilla olevat energiahankkeet. Tämä tukisi YVA-lain tavoitetta arvioida hankkeiden yhteisvaikutuksia maisemaan, luontoon ja asuinympäristöön. Tähän liittyen yhteisvaikutuksien tarkastelussa olisi hyvä huomioida myös Fingrid Oyj:n Harjulinjan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohanke, jonka kaikki viisi reittivaihtoehtoa sijoittuu alle 5 km etäisyydelle voimaloista.

Sähkönsiirto:

Arviointiselostuksen mukaan hankevaihtoehto VEa vaikutusten merkittävyys pohjavesiin on arvioitu vähäiseksi. Sähkönsiirtoreitin VEB vaikutusten merkittävyys pohjavesiin on arvioitu kohtalaiseksi. VEB sijoittuu lähelle 1-luokan pohjavesialuetta, johon sijoittuu vedenottamo. Selostuksen mukaan pohjaveden virtaus VEB alueelta Lintukankaanharjun pohjavesialueelle on mahdollista. Hankkeen sähkönsiirtoreittien rakentamistoimenpiteet ja sähkönsiirtoreittien asemoituminen eivät saa aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa, talousveden laadun tai riittävyyden heikkenemistä tai muita häiriöitä vedenottamoilla. Tähän perustuen terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomainen pitää sähkönsiirtoreittiä VEa parempana vaihtoehtona.

Mikäli perustusten ja tiestön rakentamisessa läjitetään suuria määriä maa-aineksia hankealueelle tai hankealueelta otetaan maa-aineksia, tulee näille kohteille hakea ympäristölupa tai maa-aineksen ottolupa hyvissä ajoin ennen hankkeen alkamista. Maarakennustöissä alueelle saa tuoda ainoastaan puhtaita maa-aineksia, sekä kierrätysmateriaaleja, jotka täyttävät ympäristösuojelulain ja rakentamislainsäädännön vaatimukset. Maa-aineksenottoa on suositeltavaa toteuttaa mahdollisimman paljon läheltä hankealuetta ja jo aloitetuilta kalliokiviaineksen ottoalueilta. Hankkeen suunnitteluvaiheessa tulee selvittää, miten vieraslajien leviäminen estetään rakennusvaiheessa.

Maria Koffert
Ympäristötarkastaja
Ympäristönsuojelu

Tanja Lamberg
Ympäristötarkastaja
Terveydensuojelu

Aihe: Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sen sähkönsiirron YVA-selostus (KESELY/2432/2023)
Lähetetty: 20.11.2025, 13.42.44
Mistä: Kännälä Sami (STUK)<Sami.Kannala@stuk.fi>
Mihin: ELY Kirjaamo Keski-Suomi

Hei,

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa Varisvuoren tuulivoimahankkeen ja sen sähkönsiirron YVA-selostukseen (KESELY/2432/2023).

Ystävällisin terveisin,
Sami Kännälä

Sami Kännälä
Erikoistutkija
STUK - Säteilyturvakeskus
Ionisoimattoman säteilyn valvonta
Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa
puh. +358 9 759 88 531
sami.kannala@stuk.fi
www.stuk.fi